

Hyvinvointipalvelualue Toimintakertomus 2020

Sisällys

JOHDANTO.....	1
ORGANISAATORAKENNE	2
LAUTAKUNTA.....	2
TALOUS.....	5
VARHAISKASVATUSPALVELUT	6
PERUSOPETUS- JA LUKIOKOULUTUSPALVELUT	9
KULTTUURI- JA VAPAA-AJANPALVELUT	11
PERHEPALVELUT	24
SAIRAUKSIEN EHKÄISY JA HOITOPALVELUT	26
AIKUISTEN PSYKOSOSIAALISET PALVELUT.....	31
VAMMAISTEN PALVELUT.....	35
IKÄIHMISTENPALVELUT	38

Johdanto

Vuoden 2020 toimintaan aiheutti erityisen ja ennakoimattoman vaikutuksen maailmanlaajuinen covid19-pandemia, koronavirus. Toimintaa jouduttiin muuttamaan monella tavalla valtakunnallisten määräysten johdosta, mikä vaikutti palvelualueen tavoitteiden toteutumiseen ja kustannuksiin. Pandemia teetti runsaasti ylimääräistä työtä testaustoiminnan, jäljityksen, hoidon yms. järjestämisessä. Sairaanhoidopiirissä ja kaupungissa muodostettiin nopeasti erilaiset työryhmät, työskentelymuodot ja informaatiokanavat, joiden myötä onnistuttiin viruksen torjunnassa tehokkaasti, kun tarkastellaan mm. tartuntatapausten määrää koko vuoden aikana. Myös sivistyspalveluissa jouduttiin tekemään nopeasti isoja muutoksia normaaliin toimintaan. Valtion koronakorvaukset kattoivat onneksi varsin reilusti aiheutuneet kustannukset, mikä osaltaan auttoi positiivisen tilinpäätöksen toteutumisessa.

Hyvinvointipalvelualueen toiminnan tavoitteita määritteli valtuuston päättämä talouden tervehdyttämisohjelma, jota toteutettiin jopa etupainotteisesti. Yleisenä tavoitteena oli toiminnan sopeuttaminen vastaamaan alenevaa väestöpohjaa ja talouden resursseja. Käytännössä se on tarkoittanut palvelutason laskemista, mistä tulee väistämättä palautetta kuntalaisilta ja asiakkailta. Työtä tehtiin kuitenkin kaikilla vastuualueilla hyvin, mistä kiitos henkilökunnalle.

Vuoden aikana valmistui Jyväskylänpuiston päiväkodin laajennus ja aloitettiin Hillatien koulukampanuksen lisärakennus. Loppuvuodesta varmistui Pilke-päiväkotien tulo paikkakunnalle vuonna 2021, mikä tarkoittaa uuden päiväkodin rakentamista kaupungin keskustaan.

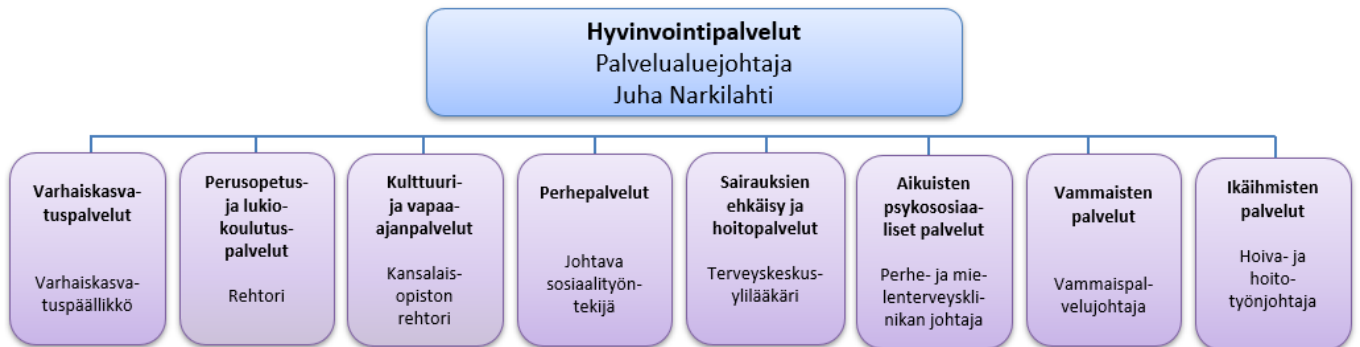
Toimintaa tukivat edelleen lukuisat hankkeet, joita oli lähes kaikilla vastuualueilla. Hankkeiden rahoittajia olivat mm. Opetushallitus, Opetus- ja kulttuuriministeriö, EU ja Lapin aluehallintovirasto. Hankkeilla on iso merkitys palveluiden kehittämisessä, kun taloudellinen tilanne ei anna mahdollisuuksia erityiseen oman kehittämisen resursointiin.

Palvelualueen vuoden 2020 toimintakertomus kuvaa monipuolisesti Kemijärven kaupungin palveluita. On todettava, että ne ovat talouden niukkuudesta huolimatta hyvällä ja laadukkaalla tasolla. Aivan erityinen kiitos palvelualueen henkilökunnalle, joka on selviytynyt hyvin viime vuoden paineista ja töiden muutoksista. Kiitos menneestä vuodesta myös luottamushenkilöille, asukkailla ja yhteistyökumppaneille.

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

ORGANISAATIORAKENNE

LAUTAKUNTA

Hyvinvointilautakunnan jäsenet

Kotilaine Jarkko	palvelusuunnittelija	puheenjohtaja	(Vas.)	varajäsenet
Laurila Pirjo	johtava hoitaja, eläkel.	varapj.	(Kesk.)	Wahlsten Rainer
(7.6.2020 asti)				Kerkelä Raili
Kaisanlahti Tarja	sairaanhoitaja	varapj.	(Kesk.)	Kerkelä Raili
(8.6.2020 alkaen)	konduktööri, yrittäjä	jäsen	(Kesk.)	Särkelä Jorma
Kerkelä Mauno	YM, Sosiaali- ja terveysjohtaja, evp.	jäsen	(Kok.)	Sutinen Hannaliisa
Kilpeläinen Auvo	kehitysinsinööri	jäsen	(Kesk.)	Alajoutsijärvi Pentti
Ruopsa Harri	opiskelija	jäsen	(Peruss.)	Savolainen Tapani
Sirviö Johanna	asiakkuuspäällikkö	jäsen	(Kesk.)	Helisten Tuula
Tervola Mari	palvelualuejohtaja	esittelijä		
Narkilahti Juha	talous- ja kehittämisjohtaja	pöytäkirjanpitäjä		
Kuvaja Tuula	kauppateknikko	Kh:n edustaja	(Sitoutumat.)	Lehtola Joonas
Kangas Esa				

Lautakunnan kokoukset toimintavuonna 2020

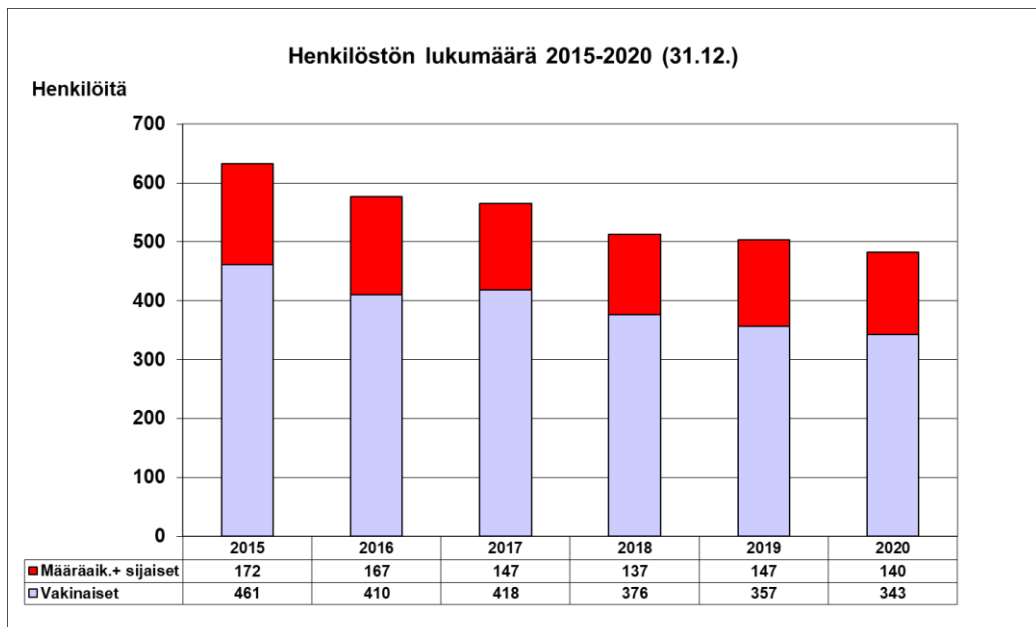
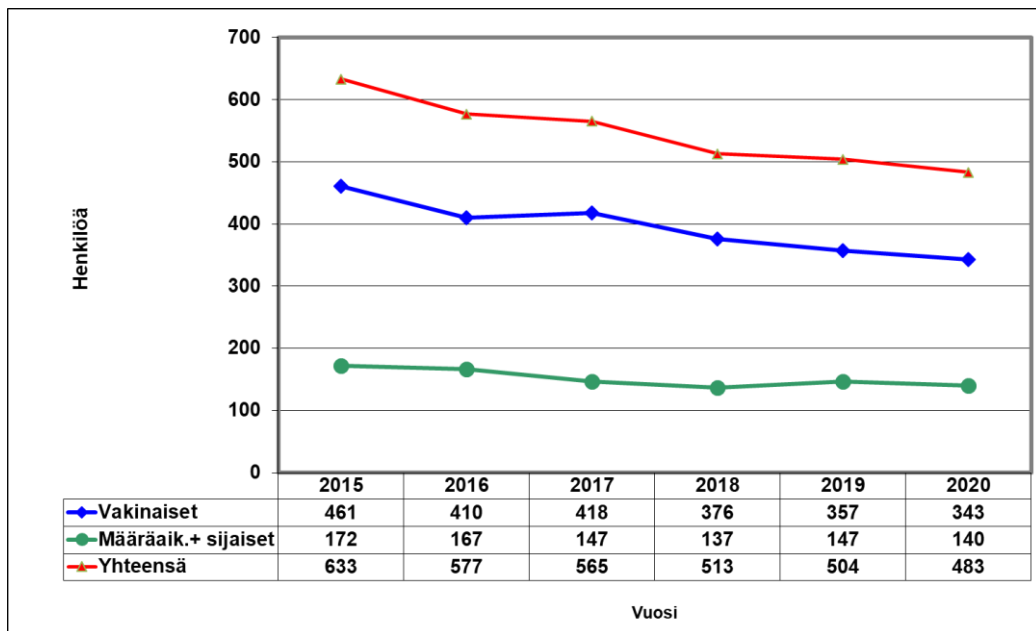
Hyvinvointilautakunta kokoontui kertomusvuonna 12 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 167 pykälää.

Kertomusvuonna lautakunnan esittelijänä toimi palvelualuejohtaja Juha Narkilahti. Lautakunnan pöytäkirjanpitäjänä toimi talous- ja kehittämisjohtaja Tuula Kuvaja.

HENKILÖSTÖ

Hyvinvointipalveluissa oli 31.12.2020 yhteensä (483) henkilöä. Henkilöstöstä (343) oli vakinaisessa palvelussuhteessa. Henkilöstöluvut sisältävät myös sivutoimiset tuntiopettajat sekä työllistetyt. Työllistettyjä 31.12.2020 oli (3) henkilöä.

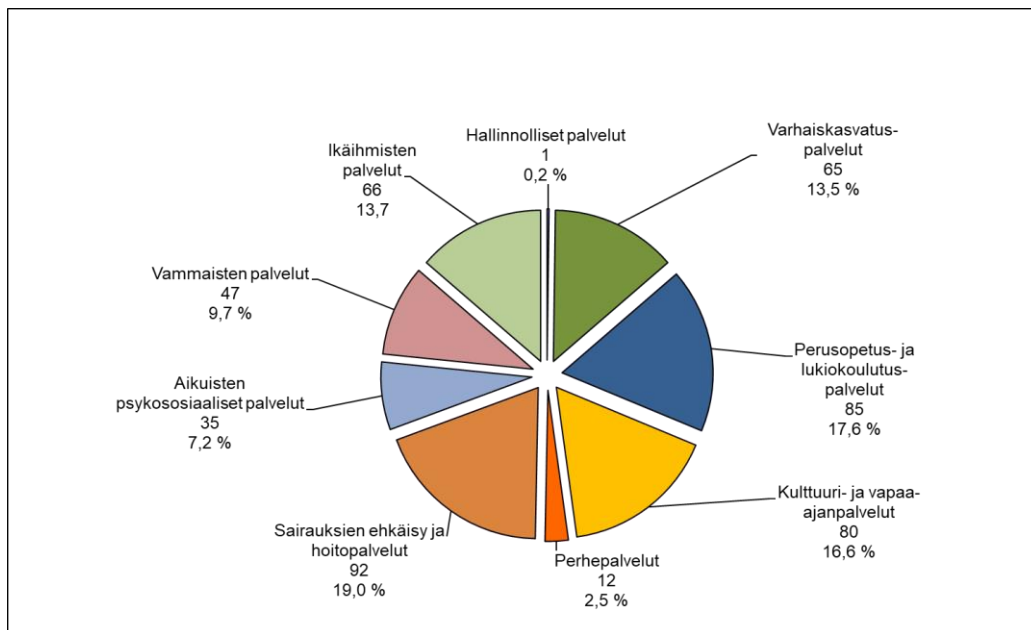
Henkilöstömäärän kehitys 2015 – 2020 (31.12.)

Henkilöstön lukumäärät yksiköittäin 31.12.2020:

Yksikkö	Vakinainen	Määräaikainen	Työllistetyt	Yhteensä
Hallinnolliset palvelut	1	0	0	1
Varhaiskasvatuspalvelut	47	18	0	65
Perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelut	65	20	0	85
Kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut	31	48	1	80
Perhepalvelut	10	2	0	12
Sairauksien ehkäisy ja hoitopalvelut	77	15	0	92
Aikuisten psykososiaaliset palvelut	23	11	1	35
Vammaisten palvelut	32	15	0	47
Ikäihmisten palvelut	57	8	1	66
Yhteensä	343	137	3	483

Henkilöstö toimipaikoittain

Hyvinvointipalveluiden henkilöstö toimipaikoittain 31.12.2020

Talous

Talouden toteutuma vastualueittain

Hyvinvointipalvelualue	TP 2018	TP 2019	TA+LTA 2020	TP 2020	Poikkeama
MENOT	-55 888 467	-56 210 312	-56 631 030	-56 930 915	-299 885
TULOT	5 645 932	5 315 186	6 244 660	6 090 652	-154 008
NETTOMENO	-50 242 535	-50 895 126	-50 386 370	-50 840 263	-453 893
Johtaminen					
MENOT	-513 564	-415 323	-460 270	-587 756	-127 486
TULOT	198 776	113 382	140 270	160 002	19 732
NETTOMENO	-314 788	-301 941	-320 000	-427 754	-107 754
Varhaiskasvatuspalvelut					
MENOT	-3 047 793	-3 054 557	-3 295 220	-3 266 837	28 383
TULOT	275 923	298 805	280 220	228 939	-51 281
NETTOMENO	-2 771 870	-2 755 752	-3 015 000	-3 037 998	-22 998
Perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelut					
MENOT	-6 793 314	-7 078 405	-6 817 910	-6 741 909	76 001
TULOT	245 875	191 694	258 110	174 947	-83 163
NETTOMENO	-6 547 439	-6 886 711	-6 559 800	-6 566 962	-7 162
Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut					
MENOT	-3 848 840	-3 875 832	-3 795 450	-3 639 634	155 816
TULOT	672 979	694 933	701 500	593 083	-108 417
NETTOMENO	-3 175 861	-3 180 899	-3 093 950	-3 046 552	47 398
Perhepalvelut					
MENOT	-2 611 770	-2 130 231	-2 039 050	-1 847 726	191 324
TULOT	300 034	282 937	166 150	154 219	-11 931
NETTOMENO	-2 311 736	-1 847 294	-1 872 900	-1 693 507	179 393
Sairauksien ehkäisy- ja hoitopalvelut					
MENOT	-21 443 024	-22 583 248	-22 468 150	-22 987 864	-519 714
TULOT	2 062 199	2 046 710	1 861 770	1 886 026	24 256
NETTOMENO	-19 380 825	-20 536 538	-20 606 380	-21 101 838	-495 458
Aikuisten psykososiaaliset palvelut					
MENOT	-3 241 033	-2 997 698	-2 984 240	-2 989 622	-5 382
TULOT	361 707	252 413	267 000	221 364	-45 636
NETTOMENO	-2 879 326	-2 745 286	-2 717 240	-2 768 258	-51 018
Vammaisten palvelut					
MENOT	-4 630 451	-4 387 949	-4 371 440	-4 399 223	-27 783
TULOT	480 139	361 420	396 440	367 173	-29 267
NETTOMENO	-4 150 312	-4 026 529	-3 975 000	-4 032 050	-57 050
Ikäihmisten palvelut					
MENOT	-9 758 678	-9 687 068	-10 399 300	-10 470 343	-71 043
TULOT	1 048 300	1 072 893	2 173 200	2 304 999	131 799
NETTOMENO	-8 710 378	-8 614 175	-8 226 100	-8 165 344	60 756

VARHAISKASVATUSPALVELUT

Laadunhallinnan- ja arvioinnin toteuttaminen

Opetusministeriö ja Karvi (Kansallinen koulutuksen arviointikeskus) antoivat kunnille ohjeistuksen varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteiden ja suositusten laadinnasta. Paikallisella tasolla varhaiskasvatuksen järjestäjien tuli arvioida palvelujen järjestämisen kokonaisuutta ja paikallisia varhaiskasvatussuunnitelmia sekä niiden toteutumista, henkilöstön toimintaa ja lapsen kohtaamaa varhaiskasvatuksen laatua. Tämä edellytti toimivaa laadunhallinnan- ja arvioinnin järjestelmää.

Hyvinvointilautakunta hyväksyi laadunhallinnan- ja arvioinnin käsikirjan 3.11.2020 kokouksessaan. Käsikirjaan on kuvattu paikalliset käytänteet ja linjaukset laadun ja arvioinnin nykytilasta ja kehittämistarpeista.

Kemijärven kaupungin varhaiskasvatuspalvelut valittiin pilotoimaan kansallisia varhaiskasvatuksen laadun arviointityökaluja. Pilotointi alkoi 11/2020 ja se jatkuu 03/2021 saakka. Pilotointi on monivaiheinen prosessi, johon osallistuu koko henkilöstö. Pilotointia koordinoi Karvi. Tämä on ainutlaatuinen mahdollisuus päästä mukaan kehittämään valtakunnallisia arviointikriteerejä sekä saada pilotoinnin myötä työkaluja myös oman varhaiskasvatustoiminnan kehittämiseen.

Esiopetus ja oppilashuolto

Esiopetusta järjestettiin 700 tuntia toimintavuoden aikana ja toiminta oli esiopetussuunnitelman perusteiden sekä paikallisen esiopetussuunnitelman mukaista.

Esiopetusyksikköinä olivat Kallaan päiväkoti, Jyvälnpuiston päiväkoti ja Särkelän päiväkoti, jonka esiopetustilat ovat Särkelän koululla. Jyvälnpuiston päiväkodilla aloitti toimintansa kaksi esiopetusryhmää aiemman yhden sijasta. Syynä tähän oli suuri esioppilaiden määrä päiväkodissa.

Hyvinvointilautakunta hyväksyi 29.9.2020 kokouksessaan esiopetuksen siirtämisen varhaiskasvatuspalvelujen vastuualueelle 1.1.2021 alkaen.

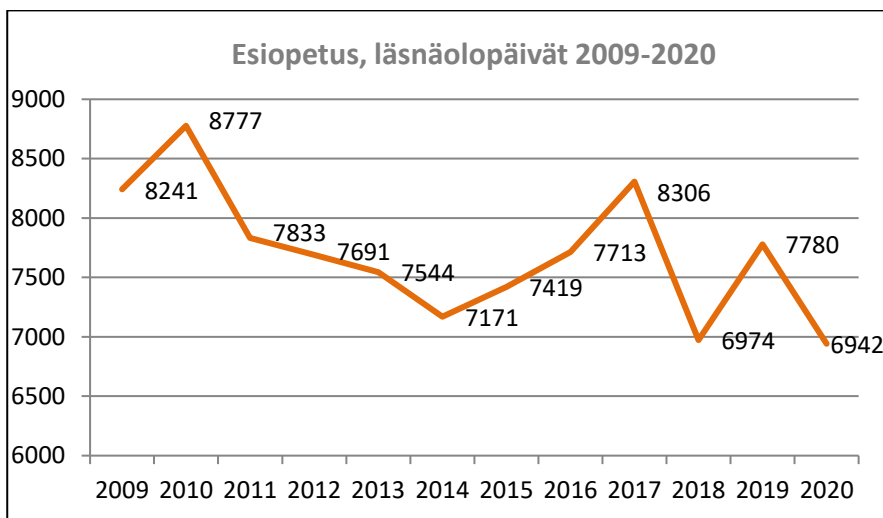
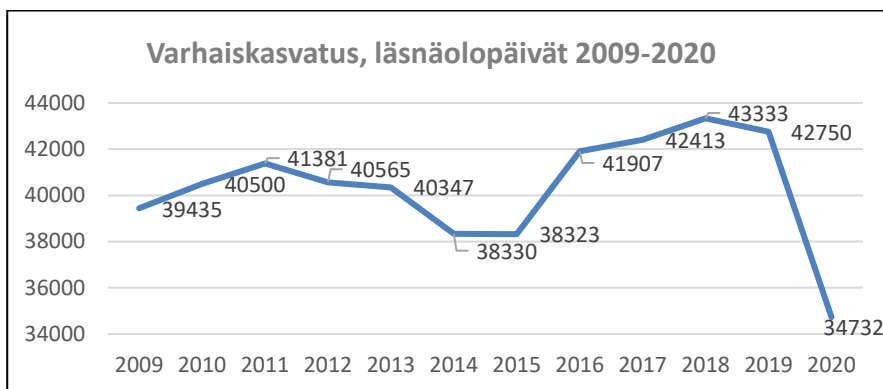
Esiopetuksen päivitetty paikallinen opetussuunnitelma hyväksyttiin hyvinvointilautakunnan 29.9.2020 kokouksessa.

Opetushallituksen tavoitteena oli käynnistää kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu 1.8.2021 alkaen, mikäli eduskunta antaa siihen luvan v. 2021 alkuvuodesta. Opetushallitus oli valinnut joitakin kuntia antamaan lausunnon kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun opetussuunnitelman perusteita. Kemijärvi valikoitui lausuntoa antavaksi kunnaksi.

Esiopetusryhmät tekivät yhteistyötä muun muassa koulujen kanssa esikoululaisten tiedonsiirto-palavereiden sekä muiden yhteistyökäytänteiden muodossa. Koronapandemia rajoituksista johtuen koulujaksoja ei järjestetty ja toiminnassa korostui erilaisten yhteistyöpalavereiden pitämisen skypen ja teamsin välityksellä.

Esiopetuksen oppilashuoltotyötä sekä oppilashuoltotyöryhmän toimintaa arviointiin ja kehitettiin toimintavuoden aikana. Yhteisölliselle oppilashuoltotyöryhmälle laadittiin vuosikello, johon on sisällytetty kaikki ne toiminnot, jotka kuuluvat oppilashuoltotyöhön. Aamu- ja iltapäivätoiminta siirtyi 1.8.2020 alkaen perusopetuksen järjestettäväksi.

Toiminnan painopistealueita ja tapahtumia

Läsnäolopäivissä näkyy valtioneuvoston linjaus, että ne vanhemmat ja huoltajat joiden on mahdollista järjestää lapsensa hoito kotona, tekisivät näin. Tämän suosituksen johdosta varhaiskasvatusmaksua ei peritty ajalta 18.3 -13.5.2020 niistä lapsista, jotka hoidettiin kotona. Moni perhe hoiti lapsensa kotona suosituksen mukaisesti.

Jyväskylän päiväkodin korjausrakentamista ja laajennustyötä jatkettiin ja päiväkodin uudempi osa otettiin asteittain käyttöön 7/2020 alkaen. Päiväkodin avajaiset pidettiin 13.8.2020. Päiväkodissa aloitti seitsemän (7) lapsiryhmää, joista yhden muodosti Metsämiehentien päiväkodilta siirtyneet lapset ja henkilöstö. Laajennusosan käyttöönoton myötä pystyttiin myös aiemmin toiminut yksi vuorohoitoryhmä jakamaan kahdeksi ryhmäksi. Tällä järjestelyllä pystyttiin vastaamaan paremmin kasvaneeseen vuorohoidon tarpeeseen.

Talouden tasapainottamisohjelman mukaisesti Metsämiehentien päiväkodin toiminta loppui 31.7.2020. Henkilöstö siirtyi Jyväskylän päiväkotiin ja lapset Jyväskylän ja Särkelän päiväkoteihin.

Kallaan päiväkodin mahdollista siirtymistä yksityiselle palveluntuottajalle aloitettiin järjestämällä markkinavuoropuhelu (6/2020) asiasta kiinnostuneille tahoille. Pilke- päiväkodit ilmoittivat kiinnostuksensa asiasta. Tavoitteena on, että Kallaan päiväkodin toiminta siirtyisi Pilke- päiväkodeille 1.8.2021 alkaen.

Yhteistyöpalavereja pidettiin eri toimijoiden sekä kaupunginvaltuuston kanssa. Kallaan päiväkodin vanhempainillat asiasta pidettiin 9.1, 8.9 ja 24.11. Viimeisimmässä vanhempainillassa oli mukana teamsin kautta Pilke- päiväkotien toimitusjohtaja Minna Martikainen. Henkilökunnan

kanssa on järjestetty useita tapaamisia syksyn aikana, joissa varhaiskasvatuspäällikkö on kertonut asian etenemisestä Pilke- päiväkotien sekä tulevista henkilöstöjärjestelyistä.

Varhaiskasvatuspalvelujen palvelusetelin sääntökirja hyväksyttiin hyvinvointilautakunnassa 25.8.2020.

Varhaiskasvatuksen opettajien toistaiseksi voimassa oleviin tehtäviin saatiin palkattua kaksi kelpoisuusehdot täyttävää opettajaa, jotka aloittavat työnsä v. 2021 alkupuolella.

Päiväkotien lähiesimiestyöhön tuli muutoksia kun Särkelän ja Kallaan päiväkodeissa aloitti tehtävässä päiväkodin johtaja 7/2020. Hän vastaa molempien päiväkotien lähiesimiestyöstä 31.7.2021 saakka.

Keskeisenä kehittämisteemana päiväkodeissa oli Pedagogiikka näkyväksi toiminnan vahvistaminen päiväkodeissa henkilöstökoulutusten ja erilaisten työpajojen kautta.

Hankkeet

Opetushallituksen koordinoiman varhaiskasvatuksen kehittämisverkosto LOISTO on jaettu kahteentoista alueelliseen verkostoon, jotka toimivat alueellisen kehittämisen rakenteina. Jokaiselle alueverkostolle on nimetty oma koordinaattori, joka vastaa alueverkostojen tapaamisten koollekutsumisesta ja järjestelyistä. Lapin alueen koordinaattorina on toiminut Kemijärven kaupungin varhaiskasvatuspäällikkö. Tehtävä hoidetaan omien työtehtävien ohella.

Erityistä

Koronavirusepidemiasta johtuvat suositukset ja rajoitukset vaikuttivat myös varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintaan. Valtioneuvoston ohjeistuksen mukaan päiväkodit pidettiin auki mutta niissä noudatettiin sosiaali- ja terveysministeriön, valtioneuvoston, opetushallituksen ja aluehallintoviraston antamia ohjeita ja suosituksia.

THL ja OKM antoivat ohjeistuksen turvalliseen varhaiskasvatukseen koronavirusepidemian aikana. Ohjeistuksen pohjalta varhaiskasvatuspalveluissa laadittiin ohjeistus varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestämisestä 14.5.2020 alkaen. Hyvinvointilautakunta hyväksyi ohjeistuksen 12.5.2020 kokouksessaan.

Koronavirusepidemiasta johtuen esiopetusta järjestettiin sekä lähiopetuksena että etäopetuksena ajalla 18.3- 13.5.2020.

Päiväkotien lapsimäärä vaihteli ajalla 18.3 -13.5.2020. Jyväskylänpuiston päiväkotitoi oli lähes täynnä kyseisen ajanjakson ja erityisesti päiväkodin vuorohoitoryhmä. Lapsimäärän vaihtelujen vuoksi henkilöstöä siirrettiin väliaikaisesti vuorohoitoryhmään, ruokajakeluun, lapsiperheille suunnattuun soitto-rukiin sekä Lapponiaan ovimiehiksi. Lisäksi henkilökunta otti palkattomia työlomia sekä käyttivät vuosilomapäiviä.

PERUSOPETUS- JA LUKIOKOULUTUSPALVELUT

Oppilas- ja opiskelijamäärät 31.12.2020, suluissa tilanne 31.12.2019 ja 31.12.2018:

Hillatien koulu luokat 1.-9., 197 (205 ja 197) oppilasta

Isokylän koulu luokat 1.-9., 145 (143 ja 151) oppilasta

Särkelän koulu luokat 1.-6. sekä erityisopetuksen pienryhmät, 100 (121 ja 127) oppilasta
Kemijärven lukion opiskelijat + kaksoistutkintoa opiskelevat, 64 + 10 (62+13 ja 65+13)
opiskelijaa.

Perusopetus- ja lukio yhteensä, 525 (544 ja 553) oppilasta.

Opetussuunnitelman toteutuminen

Koulujen opetus pohjautuu opetussuunnitelmaan, jota opettajat noudattavat opetuksessaan. Yksittäisten oppituntien ja koko koulun yhteisten tapahtumien, tempausten, teemapäivien ja retkien toteuttamisessa on noudatettu opetussuunnitelman määräyksiä ja tavoitteita sekä kouluille laadittuja lukuvuosisuunnitelmia.

Lukiossa on aloitettu syksyllä 2020 opetussuunnitelmatyö, joka tähtää uuden opetussuunnitelman valmistumiseen keväällä 2021.

Kodin ja koulun välinen yhteistyö

Kodin ja koulun välistä yhteistyötä on toteutettu monessa muodossa. Puhelinkeskustelut, yhteydenpito Wilman välityksellä, vanhempainvartit ja vanhempainillat ovat tärkeä ja kiinteä osa koulun arkea. Vanhempia on myös kutsuttu koulun tapahtumiin ja niihin vanhemmat osallistuvatkin aktiivisesti. Vuoden 2020 aikana haasteita kodin ja koulun yhteistyölle on tuonut koronatilanne. Sen johdosta yhteisiä vanhempainiltoja ja muita yhteisiä tapahtumia ei ole voitu järjestää entiseen malliin. Muunlainen yhteydenpito kodin ja koulun välillä on korostunut.

Kaikilla kouluilla toimivat vanhempainneuvostot aktiivisesti osallistuen koulun toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Vanhempainneuvostot ovat koulujen yhteistyöelimiä, jotka omalta osaltaan tukevat koulujen kasvatustyötä. Vanhempainneuvostoihin valitaan 1 - 2 jäsentä joka luokkatasolta ja kokoukset ovat avoimia eli kaikki vanhemmat ovat tervetulleita.

Oppilas- ja opiskelijahuolto

Kaikilla kouluilla toimii koulun hyvinvointiryhmä. Ryhmien toiminta kouluilla on säännöllistä. Ryhmään kuuluvat rehtori/koulunjohtaja, erityisopettajat, opinto-ohjaaja, koulukuraattori sekä koulu-terveydenhoitaja. Koulun hyvinvointiryhmä keskustelee, suunnittelee ja arvioi koulun yhteisöllistä oppilashuoltoa.

Oppilaskohtaisia asioita varten perustetaan tapauskohtaisesti oppilaskohtainen moniammatillinen asiantuntijaryhmä, jossa yksittäisen oppilaan asioita käsitellään. Tähän ryhmään pyydetään aina mukaan myös huoltaja ja oppilas. Oppilaskohtaisen ryhmän kokoontumiset ovat lisääntyneet.

Näiden lisäksi opetuksen järjestäjällä on oppilas- ja opiskeluhuollon ohjausryhmä, jonka tehtävänä on suunnitella ja arvioida kunnan oppilas- ja opiskeluhuoltotyötä.

Terveystoiminta ja kuraattori ovat tavattavissa kouluilla säännöllisesti ja asiointi heidän kanssaan onnistuu lain määrittämässä aikarajoissa. Terveystoiminta on tavattavissa kouluilla 1-3 päivää viikossa. Koulukuljetukset järjestetään joko taksilla tai paikallisbussien vakiovuoroilla yhteistyössä muiden koulujen ja esiopetuksen kanssa. Kouluruokailu on merkittävä osa oppilaan arkea ja sen toteutumiseen kiinnitetään huomiota päivittäin.

Vuoden 2020 lopussa aloitettiin prosessi, jonka tavoitteena on ostaa koulupsykologipalveluita yksityiseltä palveluntuottajalta. Tämän toiminnan käynnistäminen siirtyi vuoden 2021 alkupuolelle.

Erityistä

Tukioppilas- sekä oppilas- ja opiskelijakuntatoiminta ovat kouluilla aktiivista. Nämä tahot järjestävät kouluilla lukuvuoden mittaan useita kouluviihtyvyyttä ja yhteishenkeä korottavia tapahtumia. Näistä esimerkkeinä ovat ystävänpäiväjuhlat, oppilaiden pikkujoulut, yhdeksäsluokkalaisten potkiaiset, väripäivät, Wanhojen tanssit jne. Koronatilanne on tuonut oppilaskunta- ja tukioppilastoimintaan haasteita, kun koulun yhteiset tilaisuudet ovat olleet kiellettyjä. Kyseiset tahot ovat silti toimineet aktiivisesti soveltavilla tavoilla.

Hanketyö on ollut aktiivista. Vuonna 2020 perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluissa hankerahaa oli käytettävissä lukion hyvinvointihankkeessa, perusopetuksen kerhohankkeessa, perusopetuksen resurssiopettajahankkeessa sekä lukion ja perusopetuksen hankkeissa, joilla paikattiin kevään 2020 etäopetusjakson oppimisvajetta. Tämän lisäksi osallistuimme Lapin Yliopiston #paras-koulu -hankkeeseen, jossa järjestettiin täydennyskoulutusta opetushenkilöstölle.

Vuonna 2020 jatkui kouluverkko muutoksen valmistelu- ja toteutustyö. Vuoden alussa lisärakennus oli vielä suunnitteluvaiheessa ja rakennustyöt alkoivat kesällä koulun päätyttyä. Vanhassa rakennuksessa toteutettiin kesän 2020 aikana mittavia remontointitöitä: ruokalaa laajennettiin, oppilas- ja opiskeluhuollolle remontoitiin uudet tilat ja koululle rakennettiin uusi musiikin luokka sekä tekstiilityön luokka. Remontit jatkuvat tulevana kesänä. Syyslukukaudella 2020 on aloitettu uuden koulun arkeen liittyvä suunnittelutyö.

Etäopetusta toteutettiin keväällä koulusulun myötä. Lähiopetusta järjestettiin noin 15-20 oppilaalle Särkelän koulussa. Tämä oppilasmäärä koostui alkuopetuksen oppilaista, joiden huoltajien työtilanteen ja työn luonteen vuoksi lähiopetusta jouduttiin lapsille järjestämään. Lisäksi mahdollisuus lähiopetukseen tuli tarjota erityisen tuen oppilaille sekä valmistavan opetuksen oppilaille. Etäopetusta annettiin Hillatien koulussa viikon ajan myös syyslukukaudella 2020, kun luokkien 7-9 oppilaat todettiin altistuneiksi koronalle. Molemmat etäopetusjaksot sujuivat kokonaisuutena hyvin. Kevään etäopetusjaksosta saatua runsasta palautetta hyödynnettiin syksyn etäopetusjakson yhteydessä.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoiminnan (Apip) järjestämisestä on vastannut kesästä 2020 alkaen perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelut. Tätä varten kouluille rekrytoitiin toiminnasta vastaavat koukunkäynninohjaajat, järjestettiin laskutuspalvelut ja lisäksi päivitettiin apip-toiminnan toimintasuunnitelma.

Toiminnan keskeisenä tavoitteena oli muun muassa kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen, syrjäytymisen ennaltaehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen. Toiminnan tavoitteena oli myös tukea lapsen tunne-elämän kehitystä ja tarjota mahdollisuudet osallistua ohjattuun toimintaan ammattitaitoisen ja tehtävään soveltuvan henkilöstön valvonnassa ja ohjauksessa. Keskeisinä

sisältöinä ovat olleet toimintaympäristön turvallisuus, lasten kiinnostuksen kohteet ja toiminnan monipuolisuus.

KULTTUURI- JA VAPAA-AJANPALVELUT

”Toimintaa vuoden jokaiselle päivälle”

Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut tarjoavat seutukuntansa asukkaille, yhdistyksille ja matkailijoille kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä musiikki- ja kansalaisopiston palvelut. Tavoitteena on hyvinvoinnin edistäminen ja osallisuuden lisääminen.

Kemijärven kansalaisopisto

Yleistä

Kemijärven kansalaisopisto on kunnallista palvelua toteuttava vapaan sivistystyön oppilaitos, joka tarjoaa kuntalaisille tietoja, taitoja ja virikkeitä yksilön omaehtoiseen persoonallisuuden kehittämiseen ja toimimiseen yhteiskunnan jäsenenä. Kansalaisopisto toteuttaa myös taiteen perusopetusta, tarvittaessa avoimen yliopiston ja ammattikorkeakoulun opetusta, hanketoimintaa sekä rajoitetusti maksupalvelukoulutusta. Kansalaisopiston toiminta-alue on Kemijärven kaupunki sekä Pelkosenniemen ja Savukosken kunnat.

Toiminta

Vuonna 2020 toteutui yhteensä 5614 opetustuntia. Toteutuneita kursseja tai luentotilaisuuksia oli yhteensä 336. Kemijärvellä pidettiin 4583 opetustuntia 282 kurssilla, Pelkosenniemellä 646 opetustuntia 31 kurssilla ja Savukoskella 385 opetustuntia 23 kurssilla. Kemijärvellä taiteen perusopetuksessa toteutui 51 opetustuntia. Koko opiston kurssiopiskelijamäärä yhteensä 3453 oli pienempi kuin edellisenä vuonna. Savukoskella opetustuntien ja kurssien määrät jopa nousivat. Kemijärvellä opiskeli 3015 (miehiä 568), Pelkosenniemellä 220 (miehiä 54) ja Savukoskella 218 (miehiä 34). Rekisteröityjä opiskelijoita oli 1345 (henkilö kerran laskettuna), joista Kemijärvellä 1029, Pelkosenniemellä 109 ja Savukoskella 107. Miesten osuus rekisteröidyistä netto-opiskelijoista oli 30 %. Miesten osuus on hieman noussut (5 %) netto-opiskelijämäärissä.

	Toteutuneet kurssit	Miehiä	Naisia	Toteutuneet tunnit
Kemijärvi	282	568	2447	4583
Savukoski	23	34	184	385
Pelkosenniemi	31	54	166	646
Yhteensä	336	656	2797	5614

Opetussuunnitelman toteutuminen

Opetussuunnitelma ei toteutunut ennakoidusti. Suurimpana syynä oli kevätlukukauden kurssitoiminnan keskeytys koronaepidemian takia. Keskeisin aineryhmä oli käden taidot (2022 opetustuntia / 638 opiskelijaa), liikunta ja tanssi (1227 /1416), kuvataiteet 413/116), musiikki 640/281), kielet (319/128), tietotekniikka (261/180), kotitalous (110/41), esittävä taide ja kirjallisuus (336/113), muu koulutus (123/57), taiteen perusopetusta.

Kevätlukukaudella Kansalaisopiston kurssitoiminta keskeytyi 16.3 valtakunnallisten koronarajoitusten takia. Perittyjä kurssimaksuja ei palautettu, koska suurin osa kursseista oli joko päättynyt tai oli päättymässä. Poikkeuksen tekivät pidemmät kädentaitokurssit, joissa järjestettiin korvaavia kokoontumiskertoja syksyllä. Toimintaa jatkettiin Kemijärven kaupungin

Pandemiatyöryhmän ohjeiden mukaisesti. Lyhyessä ajassa muutamia etäkursseja saatiin avattua jo kevätlukukauden loppupuolella. Toteutuneiden opetustuntien määrä laski noin 20 % edellisen kalenterivuoden tasosta toiminnan keskeytymisen takia tai välillisesti koronaepidemian seurauksena. Seuraavan lukuvuoden kurssisuunnittelu aloitettiin huhtikuun aikana. Suunnitelussa otettiin huomioon jo käytössä olevat ja mahdolliset uudet koronarajoitukset ja –suositukset.

Syksyllä koronatilanne oli koko toimialueella rauhallinen, joten toiminnan jatkamiselle ei nähty estettä, mikäli turvatoimet pystyttäisiin pitämään suositetulla tasolla. Opettajien vastuu oppilaiden ohjeistamisessa ja turvallisten toimintatapojen noudattamisessa korostui oleellisesti. Etäopetusmahdollisuuksia ja uudenlaisia opintokokonaisuuksia kartoitettiin ja toteutettiin. Opettajille ja opiskelijoille järjestettiin mm. Teams - ohjelman käytön opastusta.

Hankkeet

Kemijärven kansalaisopisto toteutti yhteistyössä Lapin opistopiirin kanssa viittä eri hanketta. Hankkeet jatkuvat vielä kalenterivuonna 2021 ja niitä koordinoi Tornion kansalaisopisto.

Lähelle ihmistä – Kohti tasa-arvoisempia palveluja (OPH) hankkeen tarkoituksena on asiakaslähtöisyyden parantaminen eli käyttäjälähtöisten palveluiden kehittäminen ja henkilöstön osaamisen lisääminen.

Lapin opet oppimassa – Kohti tasa-arvoisempaa osaamista (OPH) hankkeen tarkoituksena on parantaa palveluja ja kansalaisopistojen opettajien tvt-taitoja. Opistojen näkyvyyttä lisätään kehittämällä digitaalisuutta mm. verkossa toimivilla virtuaalisilla näyttelyillä ja opiskelijoille myönnettävien digitaalisten osaamismerkkien muodossa.

Tikittääkö Digi - Aikuisten perustaitojen ja digitaalisten taitojen vahvistaminen (OPH). Hankkeen tarkoituksena on tarjota aikuisille perustaitoja ja digitaalisia taitoja vahvistavaa koulutusta. Täppää kännykkää /tablettia opastuksia järjestettiin tämän vuoden aikana Kemijärvellä ja Pelkosenniemelle verkkokoulutuksena Teamsin kautta. Henkilökohtaista ohjausta oli mahdollista saada Sortteerissa digipisteellä ja kirjastolla. Matalan kynnyksen koulutuksen lisäämisellä halutaan ehkäistä eriarvoisuutta, antaa myönteisiä oppimiskokemuksia ja vahvistaa nykypäivän kansalais-taitoja. Hankkeen tuella järjestettävät koulutukset ovat osallistujille maksuttomia.

Kairan oppijat – Vapaan sivistystyön laatu- ja kehittämisavustus 2020. Hanke sisältää opettajien pedagogisten taitojen kehittämistä, mentorointia ja uusien opetusmenetelmien kehittämistä sekä henkilöstön ammatillinen verkostoitumisen lisäämistä.

Virkkuset – Vapaan sivistystyön opintoseteliavustus työllistymis- ja työmahdollisuuksien vahvistamiseen tarjoaa lyhytkestoista, omaehtoista ja maksutonta koulutusta työttömille.

Opintoseteliavustusta (OPH) saatiin 4000 €, joka käytettiin syyslukukaudella heikkojen perustaitojen omaavien, työttömien ja eläkeläisten kurssimaksujen alennuksiin (10€/kurssi).

Tapahtumat

Kansalaisopisto näkösilä -päivien kevätnäyttelyä ei voitu järjestää koronarajoitusten takia. Kursitoiminnan tuotoksia esiteltiin kuitenkin viikoittain vaihtuvana näyteikkunasovelluksena sekä virtuaalisesti että paikan päällä Sortteerissa. Näyttely oli esillä 5 viikon ajan saavuttaen mm. internetin kautta yli 1000 katselukertaa. Muista vuoden 2020 tapahtumista mainittakoon Lasten ja Nuorten Polkupyörämiitti toukokuussa, Tuntiopettajien Puurojuhla etänä joulukuussa, Osastojen yhteinen joulukorttikampanja palvelutalojen kotihoitopalvelun piirissä oleville vanhuksille sekä Perhekahvilassa toteutettu tonttulakkien valmistus Pop up – tapahtuma.

Kesäkuussa järjestettiin tanssitapahtuma yhteistyössä Liikuntatoimen kanssa.

Lukuvuoden aikana eri opintoryhmät järjestivät lisäksi omia näyttelyitä, konsertteja ja näytöksiä koko toiminta-alueella rajoitusten mukaan mm. ulkoilmatilaisuuksina.

Yhteistyö

Kurssisuunnittelussa ja – toteutuksessa on tehty yhteistyötä alueen eri yhdistysten, kylätoimikuntien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa (esim. Koillis-Lapin Mielenterveysseura, SPR, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Kemijärven taideyhdistys, Itä-Lapin työhönvalmennussäätiö, Työllisyysyksikkö, Vammaispalvelut, Taiteilijaresidenssi, eläkeläisyhdistykset ja kyläyhdistykset, Lapin opistopiiri, Kemijärven riistanhoitoyhdistys ry. Yhteistyö alueen oppilaitosten ja muun sivistustoimen kanssa (kuten musiikkiopisto, kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- ja kirjastotoimet) on ollut luontevaa ja toimivaa. Myös hanketoimintaa on suunniteltu ja tehty joidenkin em. toimijoiden kanssa. Opettajien koulutuksessa korostui yhteistyö Lapin opistopiirin kanssa mm. yhteisten hankkeiden puitteissa. Työmarkkinatuella tai peruspäivärahalla olevat saivat edelleen 50 %:n alennuksen kurssimaksuista. Alennuksia sai myös Kelan kotihoidontuella olevat. Myös perhealennukseen oli mahdollisuus, jos samalle kurssille osallistui aikuinen ja alle 20-vuotias samasta perheestä.

Muuta

Opetusta annettiin 48 eri toimipaikassa. Tiloja jouduttiin osin vuokraamaan kaikissa toimialueen kunnissa. Opintoryhmät jatkoivat lakkautetuista kouluista Tapionniemessä, Pelkosenniemen alakoululla ja Savukosken Martilla. Kurssitoimintaa toteutettiin kylissä, mikäli tilat ja opettaja saatiin järjestettyä kohtuullisin kustannuksin. Toimintaa oli kaikissa toimialueen kunnissa kyläseurojen (esim. Joutsijärvi, Juujärvi, Kairala, Tapionniemi ja Tanhua), taloyhtiöiden järjestöjen ja yhdistysten tiloissa. Loppuvuodesta Pelkosenniemelle valmistui toimivat kädentaitojen tilat entiseen puuteollisuushalliin.

Lapin opistopiirin toimintaan liittyvien Opistotreffiin järjestäjänä toimi kuluneena vuonna Kemijärven kansalaisopisto. Lapin opistot olivat mukana tilaisuudessa etänä. Lähiopistojen edustajia oli myös paikan päällä elokuussa Kulttuurikeskuksen kahviossa. (osallistujia 20)

Kansalaisopiston vakituinen henkilökunta osallistui Tornion kansalaisopiston järjestämään Palvelumuotoilukoulutukseen (2 op.) v.2020 aikana.

Kirjastopalvelut

Kirjasto palvelee kemijärveläisiä ja Kemijärvellä vierailevia. Kemijärven kirjasto on osa Lapin kirjasto –ryhmää, johon kuuluu Lapin kaikki 21 kuntaa. Yhdellä kirjastokortilla on käytettävissä Lapin kirjastojen aineistot ilmaiseksi. Kirjastopalveluihin kuului pääkirjaston ja kirjastoauto Kyläluidan (26.2.2020 asti) lisäksi kirjaston tarjoamat verkkopalvelut 24/7. Verkkokirjasto lapinkirjasto.finna.fi –palvelussa voi uusia lainoja ja varata aineistoa.

Kirjastoautopalvelut loppuivat 26.2.2020. Kirjastoauto myytiin Kuusamon kaupungille 1.6.2020.

Aukioloaikaa lyhennettiin: lauantaiaukiolo poistui maaliskuun alusta.

Pandemian vuoksi kirjasto oli suljettu 18.3.-31.5.2020. Kirjaston työntekijöitä työllisti kiinniolon aikana esim. yli 70-vuotiaiden puhelinnumeroiden hakeminen pandemiatyöryhmälle. Kirjaston aineistoa alettiin käydä nide niteeltä läpi, poistaen ja varastoiden aineistoa. Tämä oli välttämätöntä tulevan omatoimijajan vuoksi. Osa kirjaston aineistosta hävisi rekisteristä järjestelmän

vaihtuessa v. 2017 ja aineistoa ei pysty lainaamaan, jos sitä ei löydy rekisteristä. Koko aineiston (noin 60.000 kpl) läpikäymiseen ei ole ollut ennen aikaa.

Koulunkäyntiohjaaja ja nuorisotyöntekijöitä kävi kirjastossa avustamassa aineiston puhdistuksessa ja siirtämisessä; ensimmäisen kerran kolmeen vuoteen saatiin kaikki aineisto ja hyllyt pestyä.

Kiinnioloaikana työntekijät suorittivat LibOppi-opinnot (3 päivää) ja kävivät neuvotteluja virtuaalisesti. Kirjastossa tehtiin kirjavinkkejä kirjaston YouTube-kanavalle, ja muutenkin aktivoiduttiin somessa. Kiinnioloaikana pidettiin vuosilomia siten, ettei yhtenäkkään päivänä ollut koko henkilökunta töissä.

Vastaava kirjastonhoitaja on käynyt Myllytuvalle lainaamassa asukkaille aineistoa. Tähän ratkaisuun päädyttiin, kun katsottiin, että heitä voidaan helposti palvella heidän omissa tiloissaan. Kaupungin lähetin auto on kirjaston käytössä ko. palvelua varten kerran kuukaudessa tunnin ajan.

Kirjastossa alettiin suunnitella koti/kyläpalvelu/kirjakassi -toimintaa. Tapionniemen kylä tulee toimimaan pilottikylänä ko. toimintaa suunniteltaessa.

Kirjaston avaamisen jälkeen on palvelujen käyttö ollut alhaisempaa verrattuna edelliseen vuoteen. Esim. kesäkuussa 2020 kävi kirjastossa päivittäin 67 henkilöä vähemmän verrattuna vuoteen 2019.

Kirjasto sai kirjastoauton myynnistä tuloja. Saaduilla tuloilla uudistettiin lasten kuvakirjahyllyköt, lehtisalin kaapit, osa aikuisten kaukokirjallisuuden hyllyistä ja cd/dvd-hyllyistä. Lehtisali uudistettiin täysin. Kulttuuriohjaajan apu oli välttämätön hyllyjen kokoamisessa. Uudet hyllyt ovat matalia ja pyörällisiä, joten tilojen muunneltavuus on helpottunut. Vanhoja hyllyjä tarjottiin kaupungin toisille toimijoille ilmaiseksi ja muutama hylly onkin mennyt hyötykäyttöön. Loppuja hyllyjä on myyty huokeaan hintaa halukkaille.

Kirjastoon hankittiin hiljainen tila, SmartBlock. Tilassa on äänieritys, oma ilmastointi ja valaistus. Kirjasto on saanut paljon kiitosta tilan hankkimisesta; sitä voi käyttää esim. kokousten tai koulutuksen pitopaikkana tai vain rauhoittumiseen.

Kotiseututilaa laajennettiin ja varasto avattiin asiakkaille joulukuussa. Nyt asiakkaat voivat itse käydä katsomassa varastoitua aineistoa. Esimerkiksi äänilevyjä ei ole avokokoelmassa ollenkaan, vain varastoituna.

Hanke

Heleposti kirjastoon – omatoimikirjastohanke sai AVI:lta avustusta 12 000 €. Omatoimiaika eli laajennettu aukioloaika mahdollistaa kirjaston tilojen käytön palveluaikojen ulkopuolella. Syksyllä valittiin laitteiston ja -ohjelmiston toimittaja. Lehtisaliin ostettiin lukittavat tablettitelineet, jotka mahdollistavat esim. e-lehtien lukemisen kirjastossa. Hanke päättyy 31.3.2021. Hankkeeseen liittyen on pidetty asiakastapaaminen, tehty asiakaskysely ja tiedotettu asiasta paikallislehdessä ja kotisivuilla. Hankkeen ohjausryhmään kutsuttiin kaupungin talous-, ict- ja teknisen osaajia.

Yhteistyö ja tapahtumat

Kemijärven kirjasto -aiheisia **lehtiartikkeleita** ilmestyi Koti-Lappi -lehdessä 25 kappaletta.

Kansalaisopiston kanssa yhteistyö on syvää. Kansalaisopisto käyttää kirjaston tiloja varsinkin tvt-opetuksessa, lisäksi esim. muistelu-, sukututkimus- ja kirjallisuuspiirit kokoontuvat

kirjaston lehtisalissa kirjaston jo sulkeuduttua. Kansalaisopisto on käyttänyt koulutustilaa verkko- ja henkilöstökoulutuksiin sekä luentoihin. Kurssuja pidettiin 23, joihin osallistui 399 henkilöä. Joulukuussa kirjastossa kerättiin ja askarrettiin Simot ja Siskot –joulukortteja ikäihmisille.

Koululaulutilaisuus maaliskuussa houkutteli 20 laulajaa paikalle.

Musiikkiopiston sellonsoiton opiskelijat järjestivät musiikkitilaisuuden kirjastossa joulukuussa.

Tunturilan Askel-hanke piti kirjastossa Ystäväpäivän- ja Halloween -naamiaiset. Osallistujia oli 105 henkilöä.

Varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelujen kanssa yhteistyö on jatkunut. Päiväkodeista on käyty kirjastossa aamuisin ennen kirjaston aukioloa. Esikoululaisille ja lukiolaisille on pidetty kirjastonkäytön opetusta. Isokylän koululla käytiin vinkkaamassa ja lainaamassa aineistoa. Hilla-tien koululta muutama opettaja tuo oppilaansa vierailulle kirjastoon. Lukiolaiset tehneet omia projektejaan kirjaston tiloissa aamulla ennen kirjaston avaamista.

Lukukoiratoiminta oli keväällä 4 kertaa; syksyllä ei toimintaa voitu jatkaa toimijan vaihtuessa.

Kemijärven Lausujat jatkoivat runojen lukemista keväällä ja syksyllä kirjastossa takan edessä. Tilaisuuksia oli 8 ja kävijöitä oli 64. **Kemijärven Kalevalaiset Naiset** jatkoivat Kalevalan lukemista. Myös yleisö osallistui lukemiseen. Lukuhetkiä oli 11 ja kuulijoita 88 henkilöä.

Kirjastossa kävi v. 2020 **12 kirjailijavierasta**. Yksi vierailuista striimattiin kirjaston YouTube-kanavalle. **Koillismaakunnan kirjoittajien ja kansalaisopiston** on kanssa yhteistyötä kirjailijavierailuissa.

Kirjastossa pidettiin 6 ulkopuolisen tuottamaa **näyttelyä**. Esimerkkinä Kesän tuntu -kuvataide- ja lukiolaisten koulutaulunäyttelyt.

Kirjaston **tiloja** käytti erilaiset yhdistykset kokous/koulutus/luentotilana yht. 171 kertaa. Tilojen käyttö on ilmaista kemijärveläisille yhdistyksille. Tentinvalvontaa oli 3 kertaa.

Henkilöstö

Henkilökuntaa kirjastossa oli v. 2020 johtava kirjastonhoitaja, kirjastoautokuljettaja/virkailija, jonka nimeke muutettiin kirjastonhoitajaksi, 2 kirjastovirkailijaa ja kirjastoapulainen. Kirjastoapulainen jäi eläkkeelle kesäkuussa. Esimiehenä toimii kansalaisopiston rehtori.

Kirjaston vakinaisesta henkilökunnasta oli kaksi henkilöä poissa suuren osan vuotta. Määräaikainen henkilö on ollut palkattuna 1.1.–28.2. ja 25.5.–31.12.2020. Oppisopimuspaikka sai täyttöluvan ja tehtävässä aloitti sijainen 30.11.2020. Työkokeilussa oli yksi henkilö 6 kk.

Kulttuuripalvelut

Yleistä

Kulttuuripalvelut tuottaa kulttuuripalveluja Kemijärven kaupungille yhteistyössä eri tahojen kanssa ja tukee kulttuuriryöteä tekeviä yhdistyksiä.

Avustukset, apurahat ja kulttuuripalkinto

Kulttuuriavustuksia jaettiin (yhteensä 14 000 euroa) seuraaville toimijoille: Elokuvakerho Kinos ry, Itä-Lapin valokuvaajat ry, Kemijärven Kotikiekerö ry, Kemijärven Lausujat ry, Kemijärven Musiikkiyhdistys ry, Kemijärven taideyhdistys ry, Kemijärven viihdeorkesteri ry, Kemppeatteri, Koillis-Lapin Swing- ja kevyen sovitettun musiikin ry, Koillismaakunnan kirjoittajat ry, Kostamon kyläseura ry, Naiskuoro Lauluilo ry. Suomi-Venäjä-seura ry.

Kulttuuripalkinto (1000 euroa) myönnettiin (INK) Isokylän näytelmäkerholle, joka koostuu joukosta paikkakuntalaisia näytelmä- ja elokuvataiteesta kiinnostuneita nuoria. Kerhon ohjaajana toimii Eemeli Hernesaho.

Muu toiminta

Vuoden aikana järjestettiin kulttuuritapahtumia, joissa kaupungin kulttuuripalvelut oli kulttuurintuottajana, tilaajana tai yhteistyökumppanina tarjoten tiloja ja sekä muun muassa vahtimestari- ja salitekniikkapalveluja.

Korona tilanteen takia useita tilaisuuksia on järjestetty striimattuna. Esimerkkinä vuoden 2020 itsenäisyyspäivän juhla suunniteltiin ja toteutettiin valmiina videokoosteena, videon sisältö toteutettiin yhdessä kulttuurintuottajien kanssa. Juhla oli katsottavissa youtube kanavalla kuukauden ajan, jossa se sai katsojia noin 1800. Striimauksia on ollut myös musiikkiopiston konsertit ja kaupungin eri muotoiset tiedotustilaisuudet. Myös valtuuston kokoukset on striimattu, jossa kulttuuritoimen osalta Esko Puikko on ollut toimijana. Striimauksen ansiosta useat eri tilaisuudet ovat saaneet huomattavan paljon enemmän osallistujia verrattuna normaalisti järjestettyihin tilaisuuksiin. Striimauksia katsoneet eivät ole tilastoituna kulttuurikeskuksen kävijämäärissä.

Kulttuurikeskuksen tilat

Kulttuurikeskuksen tilat ovat olleet käytössä vallitsevien koronarajoitusten mukaisesti, joka myös vaikuttaa olennaisesti tilojen käyttäjämääriin. Kulttuurikeskuksen näyttelytilat ovat olleet normaalisti käytössä ja vuoden aikana esillä oli 7 näyttelyä. Kulttuurikeskuksen kahvio ja sali tiloissa on pidetty kansalaisopiston luentoja erilaisissa muodoissa, jotka on toteutettu normaali luentoina sekä etäluentoina.

Elokuva toiminta on toteutunut Movie Company Simo Alatalon toimesta kuten aikaisemminkin, mutta myös siellä korona rajoitukset näkyivät katsojamäärissä. Kulttuurikeskuksessa kävijöitä noin 7300 kävijää, joka on noin puolet normaalista kävijämäärästä. Tapahtuma kertoja yhteensä 206 joista kulttuuritapahtumia 115.

Liikuntapalvelut

Vuoden 2020 aikana oli Korona-pandemian vuoksi liikuntapaikat suljettuna 18.3.-31.5. ja ryhmäliikunta viranomaisien suosituksesta tauolla marraskuussa kaksi viikkoa. Korona-virus vaikutti yleisesti rajusti toiminnan määrään kuin kävijämääriin kaikissa sisäliikuntapaikoissa.

Kylpylä-uimahalli Poukama

Poukaman kävijämäärä oli 52 208 (2019 63 701). Kylpylä-uimahalli Poukama oli avoinna seitsemänä päivänä viikossa ja oli avoinna poikkeuksellisesti koko kesän. Poukama oli avoinna yhdessä vuorossa su-to 22.6.-16.8.2020

Uimakoulut

Poukamassa järjestettiin lapsille 4 uimakoulua ajalla 22.-26.6. Uimakouluihin osallistui yhteensä 40 oppilasta. Uimakoulut järjestettiin oman kaupungin nuorille. Savukoski ei Koronasta johtuen järjestänyt uimakoulua.

Koulujen uimaopetus

Kemijärven kaupungin alakoulun oppilaat osallistuivat uinninopetukseen opetussuunnitelmasta poiketen eri määriä, johtuen liikuntapaikkojen suluista. Keväällä vain muutama ala- ja yläkoulun ryhmä kävi uimaopetuksessa ennen sulkua.

Syksyllä tilanne oli parempi ja lähes kaikki 1-6 luokat kävivät 2-3 kertaa uimaopetuksessa. Osa 7-9 luokista kävivät ennen joulua, osalla uinnit painottuivat/painottuvat kevätlukukauteen.

Savukoski ei koronan vuoksi käynyt ollenkaan uimassa Poukamassa.

Pelkosenniemen luokat 1-9 kävivät syksyllä kaikki 2 kertaa uimaopetuksessa ja keväällä alakoulun luokat 1-6 3 kertaa uimaopetuksessa.

Erityisliikunnanohjaus

Erityisryhmien liikunnanohjaajan ryhmäkuntoutuksia oli 2167 käyntikertaa (2019 5578 käyntikertaa). Pelkosenniemen ja Savukosken kunnat ostivat asukkaalleen erityisryhmien kuntoutusta kerran viikossa tammi-toukokuun ja syys-joulukuun aikana 135 käyntikertaa.

Liikuntahalli

Liikuntahalli monipuolisena urheilu- ja kuntoilupaikkana oli avoinna kouluille ja vuoron varanneille yhteisöille viitenä päivänä viikossa ma - pe klo 8-16 ja yleisölle, seuroille ja ryhmille 16–21. Viikonloppuisin hallia käyttivät muutamat urheiluseurat/erillistapahtumat, Crossfit- ja vuosikorttiasiakkaat. Halli oli suljettuna yleiseltä käytöltä 29.6.-5.7. ja 1.-16.8., poislukien varatut ryhmien vuorot, Crossfit- ja vuosikorttiasiakkaat.

Liikuntahallin kävijämäärä vuonna 2020 oli 44 513 (2019 57 232). Liikuntahallin käyttötuntimäärä (varatut vuorot, erillistilaisuudet ja koulukäyttö) oli 2687 h, (2019 5002 h).

Liikuntahalli oli avoinna kesäkuussa ja heinäkuussa arkipäivisin 13.00 – 20.00 ja sen mahdollisti opiskelijan palkkaaminen kesäkuussa ja koulunkäynninohjaajan siirto liikuntahallin valvojaksi heinäkuussa. Heinäkuu oli käyttöasteelta hiljainen.

Liikuntahallin kuntosaliin hankittiin kevään ja joulukuun aikana uutta välineistöä noin 44 000 €:lla. Crossfit-yrityksen toimitilaan rakennettiin väliseinä syksyllä.

Muu toiminta

Liikuntahallin iltavalvontapalvelu ma-pe klo 16–21.15 ostettiin edellisvuosien tapaan kemijärveläisiltä urheiluseuroilta 15 €:n tuntihintaan. Valvontaan osallistui 7 urheiluseuraa.

Urheiluseurojen vastikkeellista perusavustusta sai 10 seuraa yht. 5 000 € (v. 2019 9 seuraa/10 000 €). Vastikkeellisuus ei tuottanut toivottua tulosta. Kemijärven Jäähalli Oy:lle myönnettiin edelleen toiminta-avustusta 125 000 €.

Henkilöstö

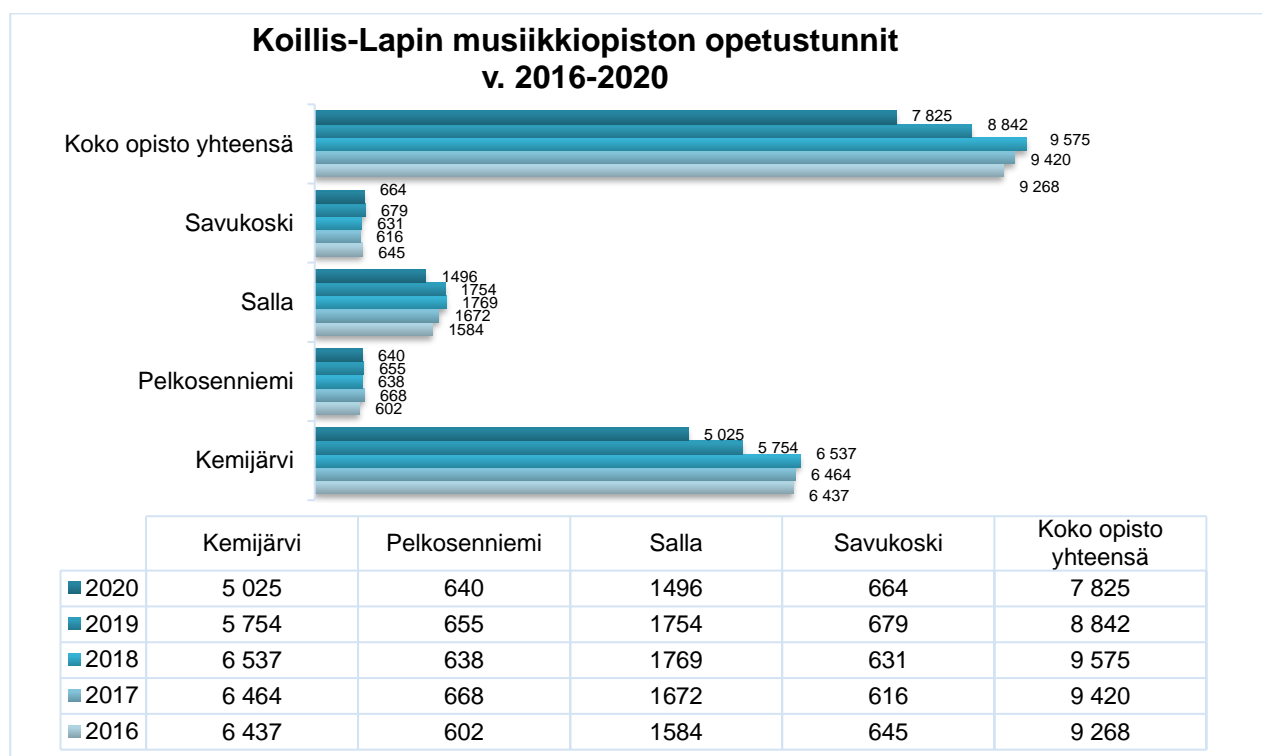
1.9.-31.12.2020 välisenä aikana oli Liikuntapalveluihin palkattuna oppisopimustyöntekijä. Hän kehitti ja tuotti uudenlaisia sisältöjä liikuntapalveluihin, osallistui uimaopetukseen ja sijaisti erityisliikunnanohjaajaa syksyn aikana.

Osin em. henkilöresurssin myötä yhteistyötä voitiin tehdä aiempaa enemmän Nuorisopalveluiden, paikallisten hankkeiden ja koulujen kanssa, mm. Liikkuva Opiskelu (lukio), urheiluseurat ja Askel-hanke.

Koillis-Lapin musiikkiopisto

Yleistä

Koillis-Lapin musiikkiopisto on alueellinen taideoppilaitos, jonka tehtävänä on järjestää taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista musiikin ja tanssin opetusta. Opetuksen tavoitteena on luoda edellytyksiä hyvän musiikki- ja tanssisuhteen syntymiselle ja elinikäiselle harrastamiselle sekä antaa alan ammattiin tähtääville valmiudet alan ammattiopintoihin. Musiikkiopisto hyväksyttiin lakisääteisen valtiosuuden piiriin vuonna 1987. OKM:n järjestämisluvan mukaisesti opetusta järjestetään Kemijärven kaupungissa sekä Pelkosenniemen, Sallan ja Savukosken kunnissa. Uusi kuntasopimus tuli voimaan 1.1.2014.

Kuvio 1. Musiikkiopiston opetustuntimäärät kunnittain vuosina 2016-2020.

Toiminta

Vuoden 2020 aikana annettiin opetusta musiikkiopiston perus- ja opistotasolla, musiikin varhaiskasvatuksessa ja tanssissa. Tuntimäärän toteutumiseen ovat vaikuttaneet taloudelliset tekijät, oppilaaksi pyrkineiden määrä, opetushenkilöstön saatavuus sekä koronaepidemia.

Opetussuunnitelman toteutuminen

Opetusta annettiin opetussuunnitelman mukaisesti musiikkileikkikoulussa, musiikin perus- ja opistotasolla solistisessa pääaineessa, tanssissa, musiikin perusteissa sekä yhteismusisoinnissa, kuten kuoroissa, puhallin- ja jousiyhtyeissä ja -orkestereissa sekä musiikkiteknologiassa.

Etäopetusta on annettu sekä solistisissa- että yleisissä aineissa koronapandemian rajoitettua lähiopetusta.

Opetusta annettiin lapsille, nuorille ja aikuisopiskelijoille 15 instrumentissa: laulu, piano, urut, harmonikka, kitara, viulu, sello, huilu, huuliharppu, klarinetti, saksofoni, trumpetti, sähkökitara, sähköbasso ja lyömäsoittimet. Kurssikorvaavuuksia toteutettiin yhteistyössä toiminta-alueen kuntien toisen asteen oppilaitosten kanssa: musiikkiopiston suoritukset korvaavat seutukunnan lukioiden musiikin kursseja.

Oppilaat

	2017	2018	2019	2020
Kemijärvi	125	120	112	112
Pelkosenniemi	26	14	15	20
Salla	46	48	48	45
Savukoski	16	16	17	17
Musiikkileikkikoulu (kaikki kunnat)	22	10	19	27
Tanssi (Kaikki kunnat)	28	41	47	55
Ryhmäopetus (orkesteri, kuorot, soitinvalmennus)	38	35	25	18
Yhteensä	301	284	284	294
Tasosuoritukset:				
Solistinen pääaine	33	29	40	19
Yleiset aineet (hahmotusaineet ja yleinen musiikkitieto)	28	47	46	29
Opistoasteen tutkinnot	0	2	1	0
Perusasteen päättötodistus	0	6	1	5
Opistoasteen päättötodistus	0	0	3	0
Konsertit ja musiikkilaisuuudet	87	69	57	22
Soitinesittelyt kouluilla ja päiväkodeilla	-	-	-	33

Hankkeet

Opetushallitus myönsi kesällä 2019 rahoituksen kahteen hankkeeseen.

- 1) Musiikkiteknologian opetuksen kehittämiseen (OPH 4 739 €). Hankkeen avulla kehitettiin musiikin teknologian koulutusta ja hankittiin ajantasaisia laitteita ja ohjelmia musiikin teknologian ja musiikin hahmotusaineiden ryhmien käyttöön. Ohjelmien avulla on tehty opetusvideoita sekä luotu digitaalisia musiikkikirjastoja. Syksyllä 2020 tehtiin etäyhteiskonsertti yhteistyössä Keski-Helsingin musiikkiopiston kanssa.
- 2) Soitinhankintaan ja -huoltoon (OPH 8 799 €). Rahoituksen avulla opistolle on hankittu uusia soittimia.

Hankkeet päättyvät toukokuussa 2021.

Keväällä 2020 Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi erityisavustusta 11 000€ koronapandemiasta johtuen. Avustuksen käyttöaikaa jatkettiin toukokuun loppuun 2021. Rahoituksen avulla on hankittu mm. pleksejä, etäopetusvälineistöä sekä striimattu konsertteja.

Opetushallitus myönsi hankerahaa kahdelle uudelle hankkeelle vuonna 2020.

- 1) Etäopetuksen kehittäminen (OPH 5 439 €)
- 2) Harmonikkaorkesterin perustaminen yhdessä Kuusamon ja Lapin musiikkiopiston kanssa (OPH 7 399 €)

Tapahtumat

Esiintymistapahtumia ohjelmapyynnöt mukaan lukien oli 22. Kaksi päätöskonsertti striimattiin joulukuussa. Tapahtumien määrän vähenemiseen vaikutti koronapandemian aiheuttamat rajoitukset. Koulu- ja päiväkotivierailuja tehtiin 33 kertaa.

Henkilöstö

Musiikkiopiston henkilöstön kokonaismäärä oli 25, josta päätoimisia oli 9, määräaikaista sivutoimisia tuntiopettajia oli 7, vakituksia tuntiopettajia oli 9, (joista 3 yhteispäätoimista) sisältäen virkavapaalla olevat sekä työsuhteensa vuoden aikana päättäneet. Henkilöstön määrä kokoaikaisiksi laskettuna oli 13,81 htv, josta virkasuhteisia oli 8,7htv ja tuntiopettajia 5,11htv. Kemijärven osuus on noin 8,87 % ja yhteistyökuntien 4,94 %. Sivutoimisten tuntiopettajien tuntimäärä oli 15,74 % koko opiston opetustuntimäärästä.

Talous

Vuoden 2020 tilinpäätöksen bruttomenot	665 259 €
Valtionosuus (65,42 %)	435 243 €
Oppilasmaksujen osuus (10,58 %)	70 428 €
Muut tulot (2,1 %)	14 196 €
Kemijärven kaupungin netto osuus	183 338 €
Muut kunnat yht. (6,6 %)	44 165 €
Sallan kunnan netto osuus	28 132 €
Savukosken kunnan netto osuus	4 175 €
Pelkosenniemen kunnan netto osuus	12 308 €

Opetustuntiperusteista valtionosuutta saatiin **435 243** euroa. Valtionosuus jakautui kunnille toteutuneiden opetustuntien mukaisessa suhteessa seuraavasti: Kemijärvi 279 513 euroa (64,22 %), Salla 83 218 euroa (19,12 %), Pelkosenniemi 35 559 (8,17 %) ja Savukoski 36 952 euroa (8,49 %). Yhteiset hallinnolliset menot jakautuvat samassa suhteessa. Muut tulot muodostuvat lukukausimaksuista, kuntaosuuksista ja hankerahoituksista.

Kemijärven kaupungin kuntaosuus kaikista musiikkiopiston menoista on 183 338 euroa, josta sisäisten hoitomeno- ja pääomavuokrien sekä maavuokrien osuus on 72,36 % (132 668 €). Kemijärven nettomenot ilman vuokria oli 50 670 €. Vuokrat nousivat viime vuonna 3 716 € sekä valtionosuudet vähenivät Kemijärven osalta 1 473 €. Keskitetysti hoidettavien tehtävien kustannukset nousivat edelleen, vuodesta 2019 tilinpäätösvuoteen 2020, 23 402 €.

Yhteistyö

Musiikkiopisto toimii hyvässä yhteistyössä toiminta-alueen kuntien hallinnon ja oppilaitosten kanssa. Yhteistyön muotoja ovat mm. esikoulu-, koulu- ja kirjastovierailut, soitinesittelyt, musiikkiopintojen hyväksi luettavuus lukio-opinnoissa ja musiikkiteknologiaopetuksen tarjoaminen seudun lukioihin. Musiikkiopisto järjestää esiintyjä toiminta-alueensa kuntien ja järjestöjen tilaisuuksiin ja palvelutaloille.

Nuorisopalvelut

Yleistä

Nuorisopalvelujen toimintaan sisältyi etsivä nuorisotyö, nuorisotilatoiminta, osallisuutta edistävä toiminta (nuorisovaltuusto), järjestötyö, kulttuurinen ja liikunnallinen nuorisotyö, leiri- ja retkitoiminta, nuorisotiedotus. Ennaltaehkäisevä nuorisotyö kulkee mukana kaikessa nuorisopalvelujen toiminnassa.

Etsivä nuorisotyö 2020

Kemijärven etsivä nuorisotyö on toiminut syksystä 2011 alkaen. Lapin aluehallintovirasto on myöntänyt erityisavustusta vuosittain etsivän nuorisotyön toimintaan, vuonna 2020 27 500 € (2019 27 500 €), 1 htv:lle. Viime vuoden aikana etsivä nuorisotyö tavoitti 66 nuorta, iältään 13-alle 29 -vuotiaita. Toimiva verkostoyhteistyö ja yhteiset toimintamallit mahdollistavat nopean avun saamisen nuorelle. Korona viruksen vuoksi, etsivä nuorisotyö siirtyi maalikuussa 2020 toimimaan verkossa, jossa tavoitettiin nuoria verkkosovelluksien avulla: Discord, Facebook, Snapchat, WhatsApp sekä Instagram. Verkkotapaamisina toteutettiin, myös kuntouttavaa työtoimintaa. Uutena toimintana etsivässä nuorisotyössä kehitettiin kaksi nuorista koostuvaa ryhmää, joka toinen toimii kuntouttavana työtoimintana ja toinen vertaistukiryhmänä, nämä ryhmät ovat olleet toimivia ja tarpeellinen palvelu nuorille. Ryhmissä olevien elämän- ja arjenhallinta on parantunut huomattavasti ja ryhmätoiminnassa otetaan huomioon nuoren itsemääräämisoikeus ja taataan heille turvallinen sekä luotettava aikuinen kulkemaan nuoren rinnalla, niin kauan kuin nuori itse sitä haluaa.

Etsivän nuorisotyön järjestämä matalan kynnyksen kohtaamispaikka ”Cafe Cappuccino” 16-29 –vuotiaille nuorille ja nuorille perheille koontui nuorisotila kämpällä tiistaisin klo 15-19 kouluvuoden aikana. Kävijöitä kahvilassa vuonna 2020 oli 225 (kahvilan aukiolopäivät vähenivät korona- viruksen vuoksi, joka vaikutti kävijöiden määrän hienoiseen laskuun, kun tilat olivat suljettuna 03-05/20 välisen ajan). Kahvilassa on alkanut käymään nuoria lapsiperheitä, joiden ansiosta kahvilassa vallitsee rauhallinen ja arvostava ilmapiiri. Kahvila on löytänyt paikkansa ja kävijöitä on keskiarvallisesti noin 9hlö/ ilta. Kahvila toimii tiistaisin nuorisotila kämpällä.

Perusnuorisotyö

Nuoriso-ohjaajat toimivat koulujen kanssa yhteistyössä tehden ennalta ehkäisevää nuorisotyötä ja vastasivat koulujen tarpeeseen luokkien ryhmäytymisessä, joissa aiheina oli mm. sosiaalinen vahvistaminen, koulukiusaaminen, luokka hengen parantaminen ym.

Nuorisopalveluiden ohjaajat sekä etsivä nuorisotyöntekijä siirtyivät käyttämään uusia verkko palveluita nuorille, koska korona- virus sulki julkiset tilat 03-05/20 väliseksi ajaksi. Verkko nuorisotyötä toteutettiin nuorten suosimissa verkkopalveluissa: Discord, Facebook, Instagram, Snapchat, WhatsApp ja TikTok. Nuoret löysivät kiitettävästi työntekijät verkon kautta.

Nuorisotilatoiminta

Nuorisotila kämppä on ollut avoinna neljänä päivänä viikossa, tavoittaen noin 1680 nuorta vaikkakin kämppä oli suljettuna maalikuusta- toukokuun loppuun, korona- viruksen vuoksi. Kämpällä toteutettiin kokki- kerhoa, tietovisoja ja peliturnaus päiviä.

Tapahtumat-, leiri- ja retkitoiminta

Vuoden 2020 aikana järjestettiin 48 kpl lapsille ja nuorille suunnattua tapahtumapäivää/tilaisuutta, nuorisopalvelujen omana toimintana tai yhteistyössä nuorten parissa toimivien tahojen kanssa. Tapahtumia mm. olivat, discot, hiihtolomaleirit, kesäajan toiminnat, sarjistyöpaja, pyörämiitti ja syysloma äksönit ym. Leirit pitivät sisällään myös retkiä, liikuntaa, yhdessä tekemisen iloa ja sosiaalista kanssakäymistä.

Nuorisopalvelut olivat mukana järjestämässä koululuokkien **ryh-mäyttämispäiviä** 6. luokkalaisille sekä Uskalla sanoa ei –leirejä (3 leiriä) uusille 7 –luokkalaisille. Ohjaukseen osallistuivat nuorisohjaajat ja etsivä nuorisotyö.

Nuorisovaltuusto – nuoret vaikuttajat Kemijärvi

Nuorisovaltuustossa on edustus ammattiopistosta, lukiosta, Hilla-tieltä, Isokylältä ja Särkelän koululta, yksi jäsen/koulu. Nuorisovaltuusto tarjoaa kemijärveläisille nuorille mahdollisuuden olla mukana kunnallisessa päätöksenteossa, edistää nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kannustaa nuoria osallistumaan ja vaikuttamaan yhteiskunnallisiin asioihin. Nuorisovaltuustosta on edustus hyvinvointi- ja teknisessä lautakunnassa puhe- ja läsnäolo-oikeudella.

Nuorisoyhdistysten ja nuorten toimintaryhmien toiminnan tukeminen

Nuorisopalvelujen talousarvioon oli varattu 5 000 euron kohdeavustusmääräraha. Määrärahaa voi hakea ympäri vuoden. Nuorisopalvelut myönsi lukion oppilaskunnalle avustuksen.

Hankkeet

Lasten ja nuorten paikalliseen harrastustoiminnan järjestämiseen Lapin aluehallintovirasto myönsi **6 600** euroa vuosille 2020 – 2021. Hankerahaa saatiin 7 – 18 vuotiaiden lasten ja nuorten päiväleiritoiminnan järjestämiseen. Äksönit tutuksi -toimintaa järjestettiin kesä-, ja syyslo-mien aikana. Toimintoihin osallistui 84 lasta/nuorta. Hankerahaa saadaan käyttää vielä talviloman 2021 leiritoimintaan. Leirijärjestelyissä oli mukana Askel –hanke.

Etsivä nuorisotyö -hanke sai Lapin AVI:lta 55 000 euroa vuodelle 2019 kahden etsivän nuorisotyöntekijän palkkamenoihin. Toista pätevää etsivä nuorisotyöntekijää ei löytynyt vuodelle 2019, joten pyydettiin AVI:lta palkkausrahojen siirtoa vuodelle 2020 ja se myönnettiin. Yksi etsivä nuorisotyöntekijä on toiminut vuoden 2019 ja 2020 välisen ajan. Erityisavustusta vuodelle 2021 haettiin lokakuussa 2020 ja päätös AVI:lta tulee keväällä 2021.

Erityisavustus nuorisoalan alueelliseen ja paikallisen toiminnan kehittämiseen

Lapin AVI myönsi vuonna 2019 Kemppe Kartalla hankkeelle **8000** euroa. Kemppe kartalla hankkeen avulla on kehitetty perus- ja etsivässä nuorisotyössä niille nuorille toimintaa, joiden nähdään olevan syrjäytyneitä tai syrjäytymisuhan alaisena sekä toteutetaan kohdennettua ennaltaehkäisevää nuorisotyötä, jolla tuemme lasten ja nuorten hyvinvointia; yhteisöllisesti, yhteiskunnallisesti ja kulttuurisesti. Tätä hanketta käytetään etsivän nuorisotyön kehittämiseen, tärkeimpänä kohteena syrjäytymisen ehkäisy. AVI:lta pyydettiin jatkoaikaa hankkeelle, kun korona-viruksen vuoksi ei ole pystytty käyttämään hanke rahaa ja lupa siirtoon myönnettiin, joka jatkuu nyt 31.8.2021 saakka.

Henkilöstö

Nuorisopalveluiden henkilöstöön kuului, etsivä nuorisotyöntekijä, nuoriso-ohjaaja, joka teki 80 % työaikaan toukokuun loppuun ja tämän jälkeen palasi 100 % työaikaan. Oppisopimusopiskelija valmistui kesäkuussa 2020 ja hän aloitti 01.08.2020, toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa nuoriso-ohjaajana.

Toukokuussa 2020 etsivä nuorisotyöntekijä tarvitsi apua nuorten auttamiseen, joten nuoriso-ohjaajat siirtyivät etsiviksi nuorisotyöntekijöiksi toukokuun ajaksi. Nuoriso-ohjaajat auttoivat peruskouluikäisiä lapsia/nuoria koulutehtävien tekemisessä nuorisotila kämpällä ja verkossa. Koulut kiittivät nuorisotyöntekijöitä tuki toiminnasta etäopiskelun aikana.

Etsivä nuorisotyö ja perusnuorisotyö ovat tärkeää ennaltaehkäisevää työtä. Yksi syrjäytynyt nuori tulee maksamaan yhteiskunnalle 28 000 e/vuosi, 40 ikävuoteen mennessä 1,2 miljoonaa euroa.

PERHEPALVELUT

Perhepalvelut vastaa perhe- ja aikuissosiaalityön palveluiden tuottamisesta. Perhesosiaalityön tavoitteena on tukea lasten ja nuorten hyvinvointia ja vanhempia heidän kasvatustehtävässään sosiaalityön keinoin. Perhesosiaalityöhön kuuluvat lapsiperheiden kanssa tehtävä sosiaalityö, lastensuojelu, perheoikeudelliset palvelut, sosiaalihuoltolain mukaiset tukitoimet perheille; perhetyö, tukiperhe ja –henkilö sekä lapsiperheiden kotipalvelu.

Aikuissosiaalityössä vahvistetaan tuen tarpeessa olevien kuntalaisten voimavaroja ja tuetaan yksilöiden omaehtoista toimintaa ja selviytymistä. Taloudellisissa vaikeuksissa voidaan tukea sosiaalisella luotolla sekä täydentävällä ja ehkäisevällä toimeentulotuella. Palveluihin kuuluvat myös välitystilat, välivuokraus, kotouttava sosiaalityö ja sosiaalipäivystys.

Lastensuojeluilmoituksia tehtiin vuonna 2020 201 kpl ja ilmoitukset koskivat 98 eri lasta. Yleisimmät ilmoitusperusteet olivat lapsen päihteidenkäyttö, lapsen rikollisuus, perheväkivalta, turvallisuus, lapsen väkivaltainen käyttäytyminen ja koulunkäynti. Lisäksi alle 18-vuotiaista tuli yhteydenottoja sosiaalihuoltoon yhteensä 14 ja ennakkollisia lastensuojeluilmoituksia tuli yksi. Palvelutarpeen arviointeja, joissa selvitettiin lastensuojelun tarve valmistui vuoden aikana 59 kpl. Vuoden aikana aloitettiin lastensuojelun avohuollon asiakkuus 6 lapselle. Lastensuojelun avo- ja jälkihuollon asiakkuuksia päätettiin vuoden aikana 21. Palvelutarpeiden arvioinnit tehtiin lakisääteisessä kolmessa kuukaudessa lähes sataprosenttisesti. Huostaanottoja tehtiin vuoden aikana viisi ja vuoden aikana huostassa oli kolmetoista lasta.

Asiakkuuksien painopiste on siirtynyt lastensuojelusta perhesosiaalityöhön. Perhesosiaalityössä asiakkaita oli vuoden aikana asiakkaana 94 lasta. Sosiaalihuoltolain mukaisena tukitoimena lapsille on järjestetty perhetyötä, tukiperheitä, kotipalvelua ja tukihenkilötoimintaa. Lapsiperheiden kotipalvelussa oli palkattuna määräaikaaisesti oma työntekijä 31.7.2020 saakka. Palvelun kysynnän vaihtelevuuden vuoksi loppuvuonna 2020 palvelu on hankittu ostopalveluna paikallisilta yrityksiltä. Perheohjaajan ja terveydenhoitajan yhteisneuvola toteutui vuoden 2020 aikana 19 kertaa. Perheohjaaja ja sosiaaliohjaaja ovat osallistuneet neuvolan perhevalmennuksen yhteen valmennuskertaan kolmesti. Sosiaalityöntekijä ja perheohjaaja jatkoivat kehittäjäasiakastoimintaa ja heidän kanssaan kehitettiin palvelutarpeen arviointia asiakasystävällisemmäksi. Perheohjaaja ja koulukuraattori aloittivat syksyllä Malti-kerhon kolmella alakoululla. Kerho on kuntouksellinen pienryhmä, joka muodostuu 1-3 luokkalaisista, joilla on tarkkaavaisuuden ja toiminnanohjauksen haasteita. Yksi ryhmä kokoontuu viikottain kaksikymmentä kertaa.

Keväällä 2020 koronan myötä sosiaalityössä otettiin käyttöön etätapaamiset virtu.fi-palvelun kautta. Lapsiperheiden vointia ja vanhempien jaksamista kevään 2020 poikkeusoloissa kartoitettiin soittamalla perheisiin, joissa oli alaikäisiä lapsia. Soittorinki muodostettiin hyvinvointipalveluiden eri vastuualueiden työntekijöistä. Vähävaraisten maskien jako aloitettiin 27.8.2020. Maskien jako hoidettiin Sortteerissa ja maskeja jaettiin vuoden loppuun mennessä 26 080 kappaletta.

Lastensuojelun työntekijät ja perhe- ja mielenterveysklinikan perheterapeutit osallistuivat lastensuojelun systeeminen toiminta-malli-koulutukseen keväällä 2020. Koronan vuoksi koulutusta ei saatu suoritettua loppuun ja toimintamallin käyttöönotto on tämän vuoksi viivästynyt.

Kelan pohjoisen vakuutuspiirin ja asiakkuuspalveluyksikön kanssa sovittiin yhteistyöstä nuorten, lapsiperheiden, työkäisten ja ikäihmisten osalta. Vuonna 2020 täydentävää toimeentulotukea myönnettiin 92 kotitaloudelle ja ehkäisevää toimeentulotukea 42 kotitaloudelle. Asumisen turvaamiseksi sosiaalitoimi on vuoden aikana välivuokrannut asunnon 25 henkilölle. Välivuokrausmallista luovuttiin vuoden 2020 lopussa ja jatkossa järjestetään tuettua asumista tarvitseville. Asiakkaiden raha-asioiden hoidosta sosiaalitoimi on vastannut välitystilin kautta 40 asiakkaan osalta. Välitystilien määrä on nousussa edelleen. Haastetta välitystilin hoidossa aiheutuu asiakkaiden aiempaa epäsäännöllisemmistä tuloista. Hyvinvointilautakunta teki 25.8.2020 päätöksen

sosiaalisen luoton käyttöönoton lopettamisesta. ja vuoden aikana ei myönnetty yhtään uutta sosiaalista luottoa. Työikäisten osalta yhteydenottoja ja ilmoituksia sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi tuli vuoden aikana 58 kpl.

Perheoikeudellisten palveluiden tarve on säilynyt ennallaan. Ajanvarauksen lastenvalvojalle on saanut keskimäärin kahden viikon kuluessa yhteydenotosta. Huoltosopimuksia laadittu aiempaa vähemmän, koska lakimuutoksen myötä erillistä huoltosopimusta ei laadita niissä tilanteissa kun isyys on tunnustettu ennen lapsen syntymää. Toisista kunnista tulleita virka-apupyynnöitä sopimusten laatimiseksi on tullut entiseen tapaan. Erityissosiaalityöntekijä ja sosiaaliohjaaja aloittivat perheasioiden sovittelijan koulutuksen. Tuettuja ja valvottuja tapaamisia on järjestetty kaupungin omana toimintana sekä ostopalveluna.

Sosiaalipäivystyksen etupäivystys virka-ajan ulkopuolella ostettiin Rovaniemen kaupungilta ja takapäivystys järjestettiin seudullisena yhteistyönä Kemijärven, Sallan, Savukosken ja Pelkosenniemen kuntien kesken. Posion kunta tuli mukaan takapäivystykseen 1.6.2020 alkaen. Virka-aikaisesta sosiaalipäivystyksestä vastaavat kaupungin sosiaalityöntekijät. Lakimuutoksen myötä sosiaalipäivystäjä vastaa akuutin kriisin ensivaiheen psykososiaalisesta tuesta. Riittävän osaamisen varmistamiseksi sosiaalipäivystäjät aloittivat kriisityön koulutuksen.

Lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu

Palvelu	2016	2017	2018	2019	2020
Lastensuojeluilmoituksia	71	146	207	200	201
Lastensuojelutarpeen selvityksiä	19	66	66	57	59
Avohuollon asiakkaita	45	66	52	52	36
Kiireellisiä sijoituksia	2	2	3	11	4
Huostaanotettuja	8	7	9	10	13
Avohuollon sijoituksia	8	11	12	12	9
Jälkihuollon palveluissa	12	5	5	2	3

Lastensuojelun laitos- ja perhehoito

Lastensuojelun hoitopäivät	2016	2017	2018	2019	2020
Perhekodit ja lastensuojelulaitokset	1 942	2 614	3 359	2 935	2 321
Sijaisperhehoito	1 249	1 427	1 773	2 119	2 377
Ensi- ja turvakodit	68	105	0	0	0

Lastenvalvojan vahvistamat sopimukset ja tehdyt selvitykset

Palvelu	2016	2017	2018	2019	2020
Elatussopimukset	84	91	94	62	64
Isyys selvitykset	21	24	13	29	24
Huolto- ja tapaamisoikeussopimukset	53	59	66	59	25

SAIRAUKSIEN EHKÄISY JA HOITOPALVELUT

Sairauksien ehkäisy- ja hoitopalveluihin kuuluvat avoterveydenhuolto (ml neuvola), vuodeosasto, kotiutustiimi, laboratorio, radiologia, lääkinnällinen kuntoutus, lääkehuolto (ml Sallan lääkehuolto), suun terveydenhuolto ja työterveyshuolto sekä ostopalveluina erikoissairaanhoido, ensihoito, terveystalvonta ja eläinlääkintähuolto.

Vuotta 2020 leimasi kaksi asiaa; covid-19-viruksen aiheuttama pandemia ja talouden terveydyttämishjelmaan liittyvä Hoitoketjun kehittämistyönprojekti.

Suomen ensimmäinen koronavirustartunta todettiin tammikuussa 2020 Lapin sairaanhoitopiirissä kiinalaisella turistilla. Maanlaajuisesti aloitettiin koronapandemian varautumistoimenpiteet ja alkuvuoden ja kevään aikana oli sekä valmiuslainsäädäntöä voimassa että laajoja toimintarajoituksia. Kesän aikana tilanne oli rauhallinen ja rajoituksia purettiin. Syksyllä kuitenkin koronan toinen aalto alkoi levitä ja rajoituksia tiukennettiin uudelleen.

Aluksi pandemian leviämisen estämistoimenpiteinä oli liikkumisen merkittävä rajoittaminen ja virukselta suojautuminen mm käsihygieniasta huolehtimalla, myöhemmin maskien käytöllä. Jopa terveydenhuollossa suojatarvikkeista oli merkittävää pulaa, mutta meillä tarvikevarastot olivat kuitenkin säännöstellyllä käytöllä riittävät.

Lapponiaan perustettiin pandemiatyöryhmä, joka on kokoontunut alun lähes päivittäisen kokoontumisen jälkeen säännöllisesti kerran viikossa ja tarvittaessa. Lapin sairaanhoitopiirin infektioiden torjuntayksikön toiminta on ollut alusta lähtien aktiivista. Yksikkö on tarjonnut mm viikoittaista kyselytuntia, johon meiltäkin on osallistujia ollut koko sotien alueelta ja laajemminkin. Myöhemmin tuli mukaan rokotusneuvottelut. Yhteistyö yksikön ja infektiolääkärin ja meidän hengitysinfektio- ja tartuntatauteista vastaavan lääkärin välillä on ollut tiivistä. Lisäksi STM ja THL ovat järjestäneet koko ajan valtakunnallisia skype-informaatio ja kyselytapahtumia. Maaliskuussa aloitettiin oma erillinen hengitystieinfektio- ja tartuntatauti- ja hoidettiin kaikki potilaat, joilla oli vähänkin koronaan viittaavia oireita. Koronasta tiedottaminen ja henkilökohtainen neuvonta olivat keskeisessä osassa. Koronatestien kehittyessä ne otettiin aluksi varsin tiukoilla kriteereillä käyttöön, koska testauskapasiteetti oli rajallinen ja testaus oli hidasta. Syksyllä testauskapasiteetti oli merkittävästi lisääntynyt, mutta testaus oli edelleen sairaanhoitopiirimme alueella hidasta pitkien välimatkojen takia. Syyskuussa saimme käyttöön koronapikatestit, joilla diagnostiikka nopeutui ja samalla se nopeutti virukselle altistuneiden kartoitusta (jäljittely) ja karanteenien asettamista. Tässä työssä olemme onnistuneet toimimaan nopeasti. Jo syksystä lähtien testasimme kaikki joilla oli vähänkin oireita. Pikatestin hinta on noin 10 € ja laboratoriossa tehtävän PCR-testin hinta oli korkeimmillaan reilusti yli 100 euroa.

Huhtikuussa varautumisessa suunniteltu infektio-osasto oli lyhyen aikaa toiminnassa, mutta infektio- ja tartuntatautihoito integroitiin vuodeosastoomme tilanteen alkaessa rauhoittua. Henkilöstön saatavuus oli ongelmallista.

Koronarokotuksia alettiin suunnitella loppuvuodesta, mutta ne pääsivät alkamaan vasta tammikuussa 2021.

Vaikka Kemijärvellä varsinaisia koronapotilaita on ollut vähän, johon varautumistoimenpiteet tähtäävätkin, varautuminen, suunnittelu ja jatkuvasti muuttuneiden ohjeiden seuraaminen ja päivittäminen ovat vieneet runsaasti resursseja. Infektio- ja tartuntatauti- ja hoidettiin joka päivä klo 8-16 lukuun ottamatta lyhyttä aikaa kesällä jolloin se yhdistettiin päivystykseen.

Pandemian aiheuttamat kulut terveydenhuollossa olivat vuonna 2020 noin 600 000 €. Yksinomaan NordLabissa tehtyt PCR-tutkimukset maksoivat noin 150 000 €. Keväällä jouduimme osan näistä tutkimuksista kuljettamaan taksilla Rovaniemelle testattavaksi.

Pandemia vaikutti merkittävästi muuhun potilastyöhön varsinkin keväällä, jolloin koronainfektio osoittautui hankalaksi ikäihmisille. Potilaiden vastaanottoaikoja muutettiin puhelinajoiksi ja potilaat itse peruivat potilasajojaan eivätkä selvästi hakeutuneet terveydenhuoltoon siinä määrin kuin normaali tilanteissa. Diagnostiikkaa ei missään vaiheessa keskeytetty. Osa kouluterveydenhuollosta siirtyi kuitenkin syksyyn. Puhelinvastaanotot (etävastaanotot) olivat hyvää opetusta tulevaan avoterveydenhuollon kehittämiseen.

Avoterveydenhuollon Hoitoketjun kehittämistyö projektoitiin ja työhön palkattiin konsultti. Projektin projektityöryhmä aloitti toimintansa syys-lokakuussa. Tavoitteena oli avoterveydenhuollon vastaanottotyön muuttaminen tiimipohjalta, missä asukkaat jaettiin kahteen tiimiin. Toiminnan periaatteena on aloittaa potilaan hoito/asian selvittely jo ensimmäisen yhteydenoton yhteydessä. Keskeinen tavoite on toimia niin, ettei jonoja ole. Potilaat jaetaan kolmeen ryhmään: terveyshyötypotilaat, ylläpitopotilaat ja episodipotilaat. Lisäksi huomioidaan paljon palveluita käyttävät potilaat. Terveystyöpotilaille nimetään oma hoitaja ja hoitosuhde vaatii potilaan sitoutumisen hoitoon hoitosuunnitelman mukaan. Toiminta suunniteltiin aloitettavaksi 1.2.2021. Haasteena oli resurssointi ja resurssien vähyys.

Hoitoketjun kehittäminen ei ole pelkästään avoterveydenhuollon kehittämistä vaan siihen kuuluu koko hoitoketju kotoa erikoisairaanhoidon saakka. Aiemmin vuodeosastolle suunnitellut muutokset arvioitiin uudelleen eikä niitä kaikkia tehty. Vuodeosaston toiminnan kehittämisen suunnittelun myötä jatkossa tarvittava vuodeosastosairaansijamäärä asettui vuodelle 2021 noin 15 sairaansijamäärään. Tämä tarkoittaa sitä, että vuodeosastolla hoidetaan potilaita vain lääketieteellisillä syillä. Hoitajamitoitus laskettiin keväällä talouden sopeuttamisohjelman mukaisesti 0,7 tasolle.

Päivystyksessä varauduttiin aukioloajan supistamiseen siten, että aukioloaika on joka päivä klo 8-18. Tämä vaati neuvotteluja naapurikuntien ja Lapin keskussairaalan kanssa. Aukiolon supistus suunniteltiin alkavaksi 1.2.2021.

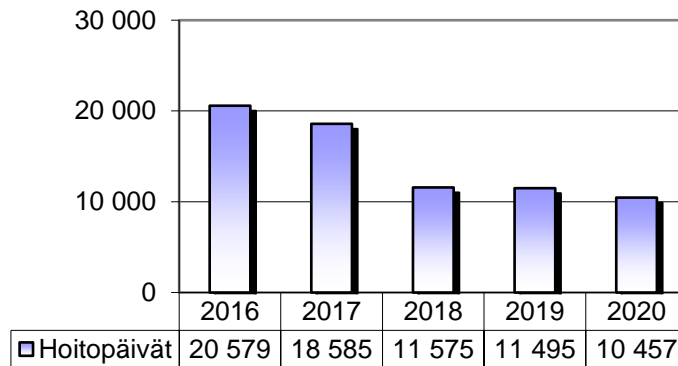
Yhtenä yksittäisenä toiminnan muutoksena laboratoriotoiminnan siirto NordLabille ei toteutunut tilojen sisäilmaongelmien vaatiman remontin takia, mutta loppuvuodesta tehtiin siirtoon liittyvät tehtävät, mm tutkimusrekisterin yhtenäistäminen, jotta siirto 1.2.2021 onnistui.

Erikoissairaanhoidon somaattisen käytön hoitopäivät laskivat jonkin verran ja avohoitokäynnit vastaavasti lisääntyivät. Avohoitokäynteihin lasketaan mukaan myös Ivalon puhelinkonsultaatiot ja muut kliiniset konsultaatiot, joiden käyttö on lisääntynyt koko ajan vähentäen erikoissairaanhoidon vastaanottokäyntejä. Lapponian osuus erikoissairaanhoidon läheteistä oli noin 56 %. Merkittävä osuus läheteistä oli keskussairaalan sisäisiä läheteitä. Lapponian erikoislääkäri vastaanotoista lopetettiin ortopedian, gynekologian ja korva-, nenä- ja kurkkutautien vastaanotot.

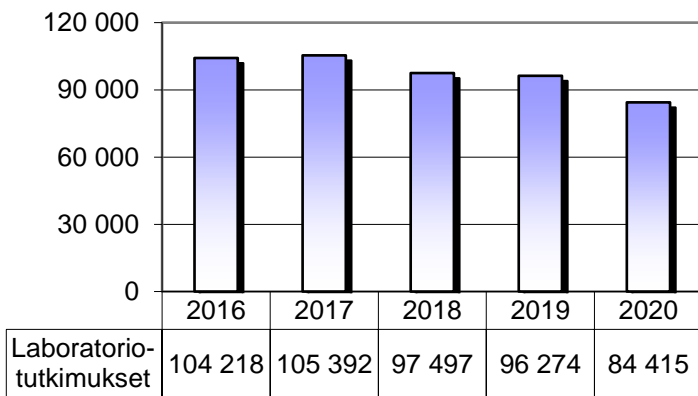
Erikoissairaanhoidon kustannukset nousivat edellisestä vuodesta noin 860 000 €, mikä on huomattavasti enemmän kuin käytön muutos, joten annetut hoidot on olleet kalliimpia. Kirurgian käyttö ja kustannukset ovat nousseet merkittävästi viime vuosina joka vuosi, merkittävämpänä syynä on asukkaiden ikärakenne ja ikään liittyvät sairaudet, mm kulumat ja niiden korjaus.

Maakunnallinen sote-valmistelu oli kuluneen vuoden aikana hidasta ja mm henkilöstön rekrytointiongelmien takia Tulevaisuuden sote ja rakenneuudistushanke järjestäytyivät vasta loppuvuodesta, joten osallistumisemme hankkeisiin oli lähinnä hankkeen etenemisen seuraamista.

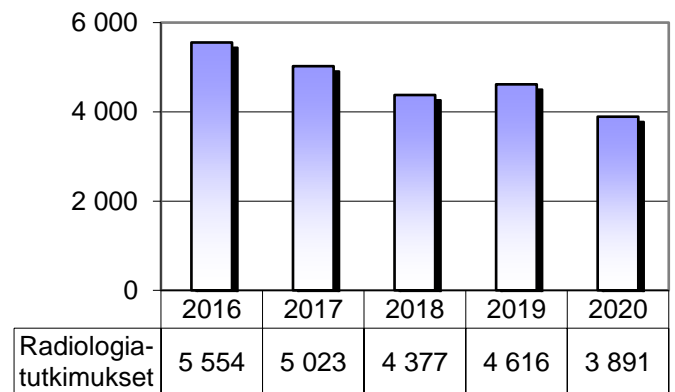
TOIMINTALUKUJA (OMA TOIMINTA)

Hoitopäivät yhteensä vuosilta
2016 - 2020

Laboratoriotutkimukset

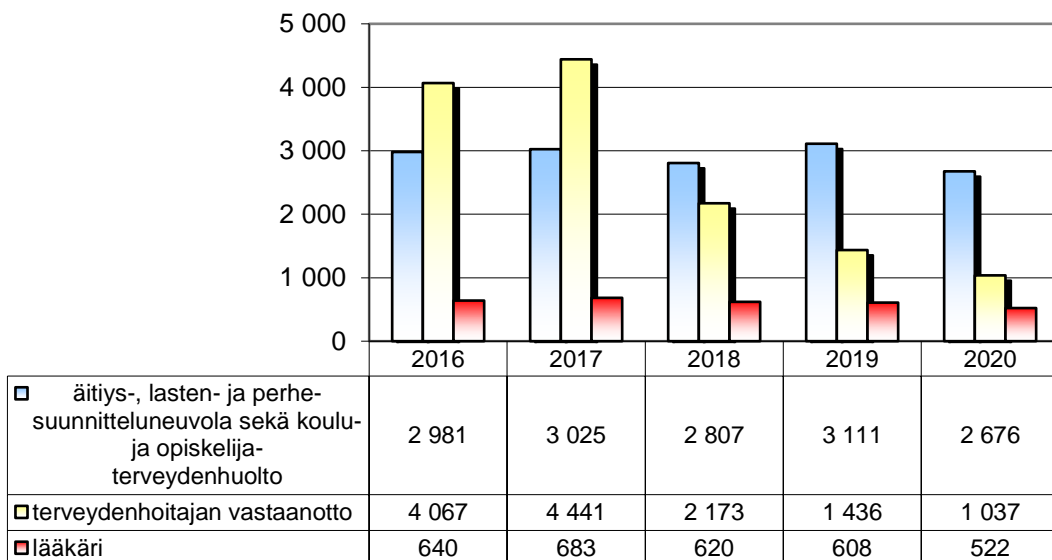

Radiologiatutkimukset

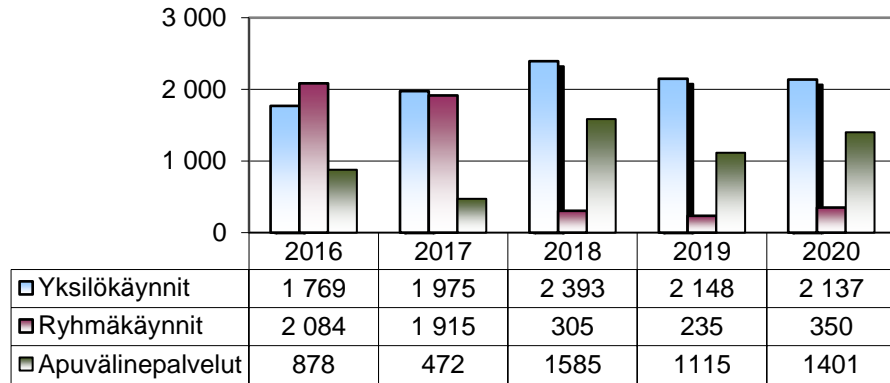

Neuvola

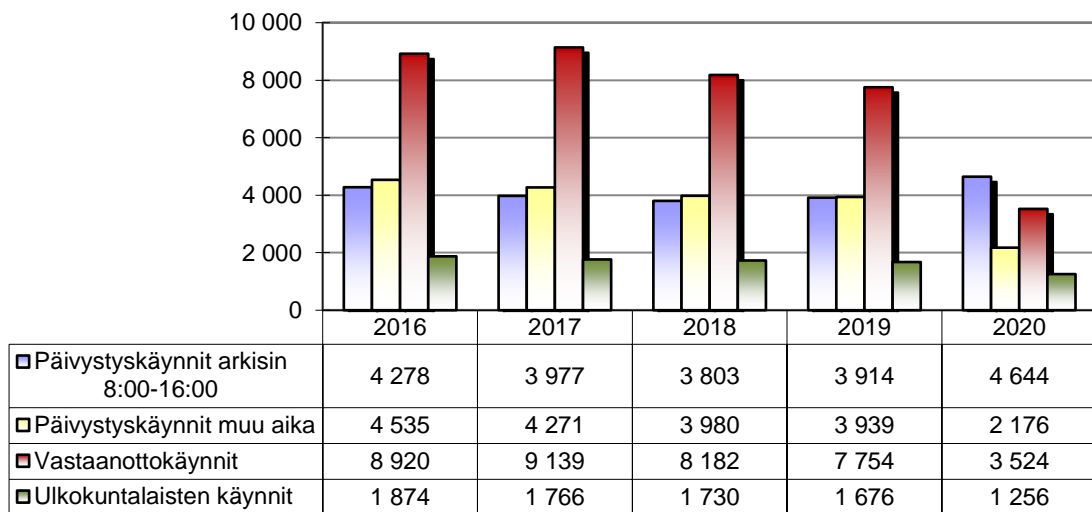
Terveydenhoitokäynnit

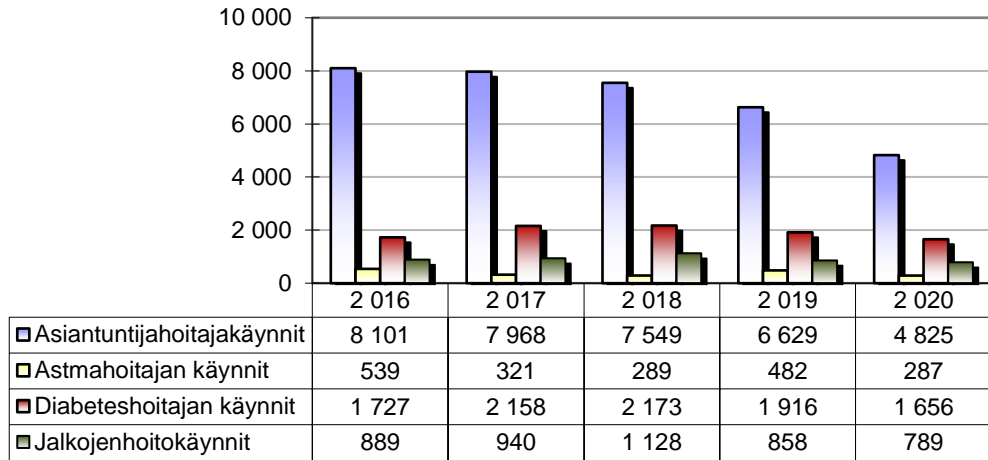
Fysioterapiakäynnit

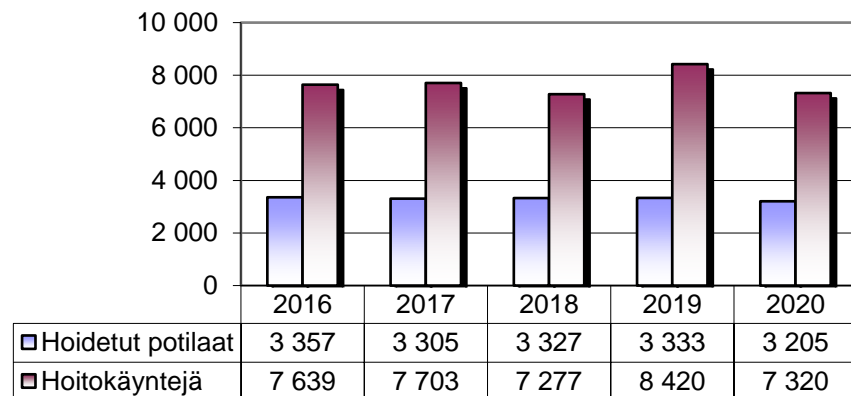
Terveyskeskuslääkäreiden vastaanottokäynnit

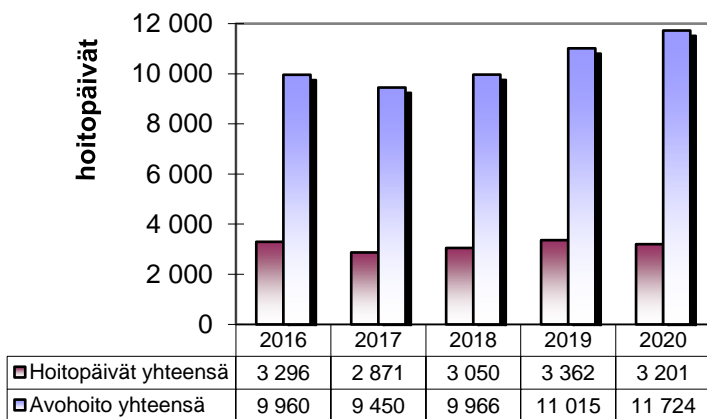
Terveyskeskushoitajien vastaanottokäynnit

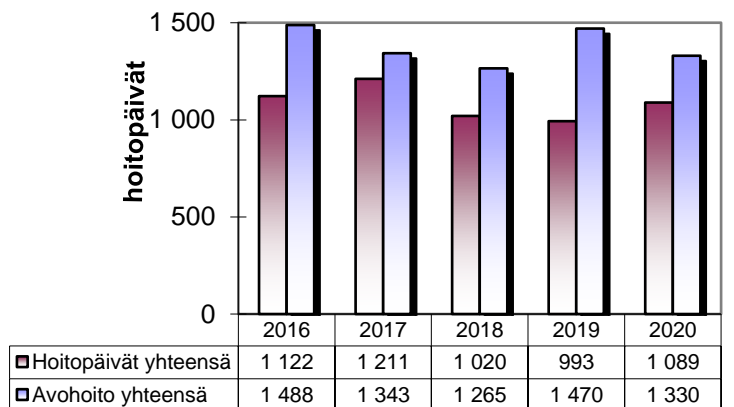
Suun terveydenhuolto

LKS somaattinen oma toiminta 2016 - 2020

LKS somaattinen ostopalvelut 2016 - 2020

AIKUISTEN PSYKOSOSIAALISET PALVELUT

Palvelukokonaisuuteen kuuluvat perhe- ja mielenterveysklinikka, asumis- ja kuntoutuspalvelut, Toimintatorppa, Raatipirtti ja työllisyyden hoidon sekä vahtimestaripalvelut.

Perhe- ja mielenterveysklinikalla on jo usean vuoden ajan toteutettu KKT -työskentelytapaa, jota siellä on alettu kutsua Käynti Kerrallaan Terapiaksi. KKT kuvaakin tätä työskentelytapaa paremmin kuin englanninkielisenä terminä vakiintunut single session therapy. Tapaamisia on keskimäärin 1-3, jokainen tapaaminen sovitaan erikseen, tarpeen mukaan. Tehokkaan ensi käynnin avulla olemme pystyneet arvioimaan asiakkaiden tarpeen tehokkaammin ja tarjoamaan kohdennettua apua eri tilanteessa oleville lyhyellä odotusajalla. Osa asiakkaista tarvitsee hetkellistä tukea elämän kriiseihin ja osa tarvitsee pitempää terapiajaksoa.

Perhe- ja mielenterveysklinikalla oli vuoden aikana jonkin verran työntekijän vaihtuvuutta ja Korona toi omia haasteita toiminnalla. Sairaanhoidajia on normaalisti 4, mutta viime vuoden aikana oli vain 3 sairaanhoidajaa. Keväällä koronan aikana otettiin etävastaanotto toiminta käyttöön, mitä toteutettiin puhelimitse tai Virtun kautta. Korvaushoitomäärä väheni vuoden aikana 4 asiakkaasta kahteen asiakkaaseen.

Erikoissairaanhoidossa psykiatrian hoitopäivissä on näkyvässä koronan vaikutus. Hoitopäivät on hiukan nousseet edellisestä vuodesta. Tämä johtuu, kun keväällä korona vuoksi ryhmä- ja kuntouttavatoiminta sekä Perhe- ja mielenterveysklinikalla avovastaanotto oli osittain tauolla pari kuukauden ajan. Osa asiakkaista eristyi pitkäksi aikaa ja heidän saamisensa takaisin palveluihin meni pitkälle syksyyn.

Toimintatorpalla avomielenterveys- ja päihdekuntoutuksen alueella verkostotyötä on kehitetty vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeita ja toimintaa selkeytetty. Asiakkaiden hoito keskitettiin tietyille päiville avopuolella ja näin saatiin asiakkaat aktivoitua myös ryhmä- ja kuntouttavaan toimintaan, kun kaikkia palveluja ei viety enää kotiin. Avomt- ja päihdepuolella työskentelee pääsääntöisesti 3-4 työntekijää päivittäin, aikaisemmin 6 työntekijän sijasta. Avomt- ja päihdepuolen työntekijöistä 1 on siirretty kuntoutusyksikkö Karpaloon asukkaiden hoidollisuuden vuoksi ja 1 työntekijä sijaistaa vuosilomia kuntoutusyksikkö Karpalossa.

Toimintatorpan (1818), Varsituvan (1683) ja Raatipirtin (3476) käyntimäärä on ollut vuonna 2020 yhteensä 6977, vaikka koronan vuoksi oli toiminta 2 kuukautta tauolla keväällä. Kuntouttavassa työtoiminnassa oli kuukausittain 6-18 henkilöä ja toteutuneita päiviä oli 541 vuonna 2020. Varsituvan toiminta on siirretty Toimintatorpalle marraskuussa. Marraskuussa Raatipirtin käyntimäärä nousi selkeästi samoihin, kuin aikaisemmin Varsituvan ja Toimintatorpan käyntimäärä yhteensä eli asiakkaat löysivät Toimintatorpalle. Raatipirtti on toiminut Kirkkokatu 3:n tiloissa. Tilat ovat käyneet ahtaaksi ja tarkoituksena olisi löytää kaupungilta omat tilat ensi vuonna (2021).

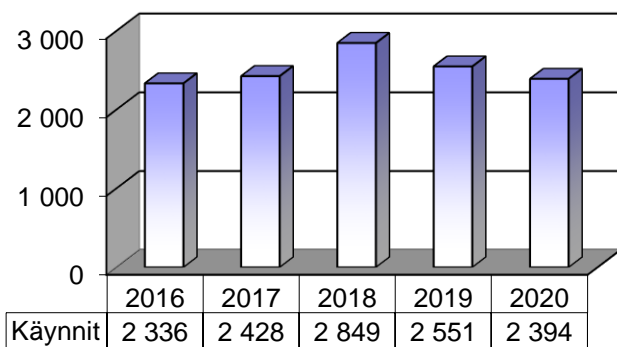
Asumis- ja kuntoutusyksikkö Karpalossa asiakasmäärä vaihteli vuoden aikana 19–23 asukasta (asuntoja 22 ja 1 tilapäisasunto). Hoitopäiviä oli yhteensä 6733 vuorokautta. Asukkaiden hoidollisuus on lisääntynyt somaattisten sairauksien ja ikääntymisen myötä. Karpalon asukkaiden keski-ikä on 61,7 vuotta, joista nuorin on 34 -vuotias ja vanhin 86. Tilapäisasunnon käyttö on vakiintunut ja keskimäärin käyttömäärä kuukausittain on noin 12 vuorokautta, yhteensä 146 vrk.

Vahtimestaripalvelut jouduttiin järjestämään akuutisti heinäkuussa, kun vartijapalvelut loppuivat yhtä äkkiä palvelutuottajan toimesta. Vahtimestaripalvelut on sen jälkeen järjestetty kaupungin omana palveluna. Kaksi vahtimestaria on palkattu oppisopimuksella vuoden 2022 loppuun asti ja yksi vakinaisista lähiohittajista toimii varahenkilönä. Vuoden 2022 molemmilla vahtimestarilla on turva-alankoulutus ja lähiohittajan koulutus. Tämä mahdollistaa vahtimestareiden monipuolisen käytön eri tehtävissä.

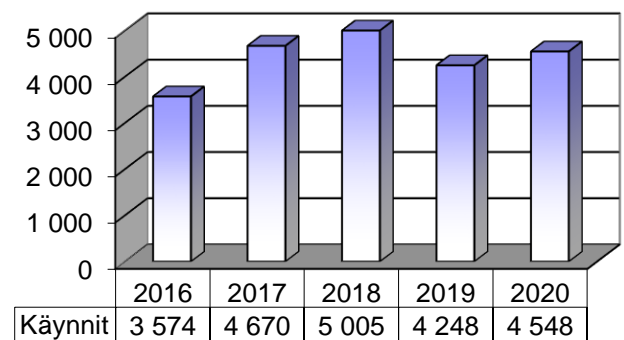
Digitalisaatio osaksi arkea -hanke aloitti toiminnan elokuussa 2020. Hanke jatkuu ainakin 31.3.2021 saakka. Hankkeen kohderyhmänä ovat perhe-, mielenterveys- ja päihdetyön asiakkaat sekä työntekijät. Hankkeessa on ollut pääasiallisena tavoitteena lisätä kohderyhmään kuuluvien digitalisaatioon liittyvää osaamista ja sitä kautta osallisuutta. Hanketyöntekijät ovat työskennelleet työllisyysyksiköstä käsin asiakastiloissa Toimintatorpalla, Raatipirtillä ja Varsituvalla sekä Lapponiassa. Hankkeessa on todettu, että digineuvonnalle ja -tuelle on tarve vastaisuudessaakin asiakkaiden sekä henkilökunnan keskuudessa ja tämän toteuttamiseen on panostettu ajallisesti. Neuvonta on perustunut aina vapaaehtoisuuteen sekä asiakkaan tahtiin tapahtuvaan oppimiseen. Henkilökunnalle on järjestetty koulutus lokakuussa Teamsin käyttöön sekä vuoro-vaikutukseen etänä tapahtuvaan tapaamiseen liittyen. Henkilökunnalle jaetaan myös tietoa ajankohtaisiin digiaiheisiin liittyen Teamsia hyödyntäen.

Rohka-hankkeen toiminnot ovat keskittyneet vuonna 2020 mielenterveys- ja päihdekuntoutujille suunnattuihin erilaisiin ryhmätoimintoihin sekä yksilövalmennuksiin. Yksilövalmennuksen asiakkaat ovat koostuneet enimmäkseen nuorista, jotka ovat masentuneita, heillä on sosiaalisten tilanteiden pelkoa sekä kokevat ahdistusta uusissa tilanteissa. Hanketyöntekijä on kulkenut heidän rinnallaan aktiivisesti aloittaen pienistä asioista esimerkiksi lenkkeilystä kahdestaan, pienillä askelilla tuetusti on siirrytty ryhmäliikunta tiloihin, jonka kautta itsenäiseen harrastamiseen. Toimintaan on kuulunut erilaisia teema sekä kokemusasiantutija luentoja. Elokuussa on myös järjestetty vertaisohjaaja koulutus. Päihdelääkärin tarkoituksena on tukea ja kouluttaa henkilökuntaa erilaisissa asiakkaita koskevissa tilanteissa sekä luoda uusia toimintamalleja yhdessä verkoston kanssa.

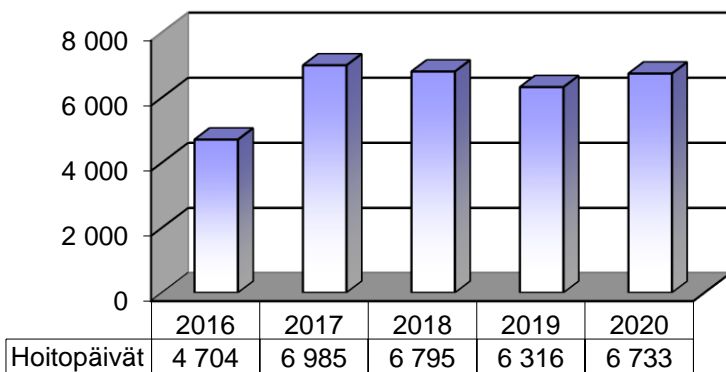
Erityistason perheneuvolakäynnit

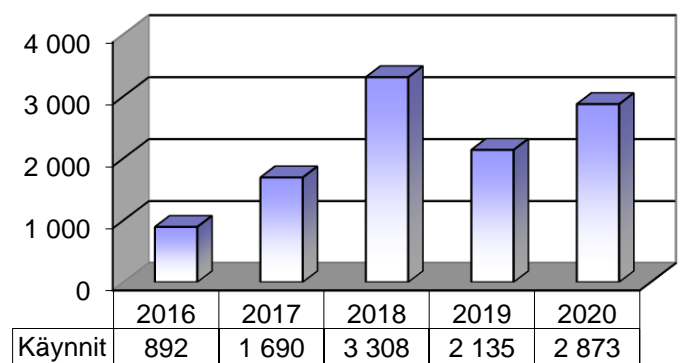
Psykiatrisen avosairaanhoidon käynnit

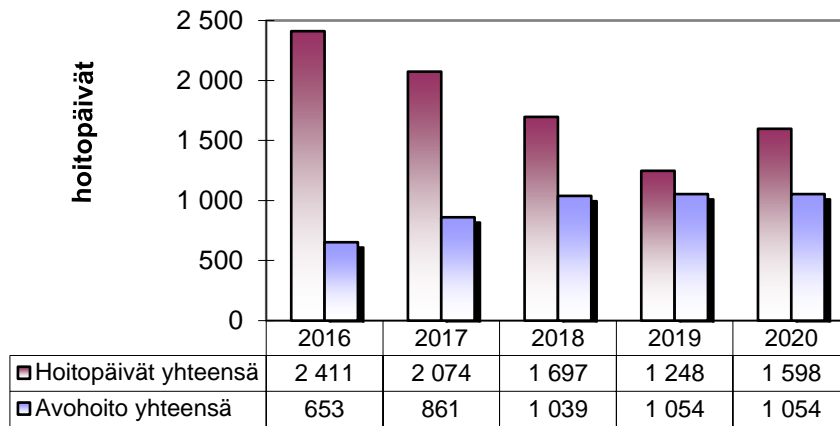
Kuntoutusyksikkö Karpalon hoitopäivät

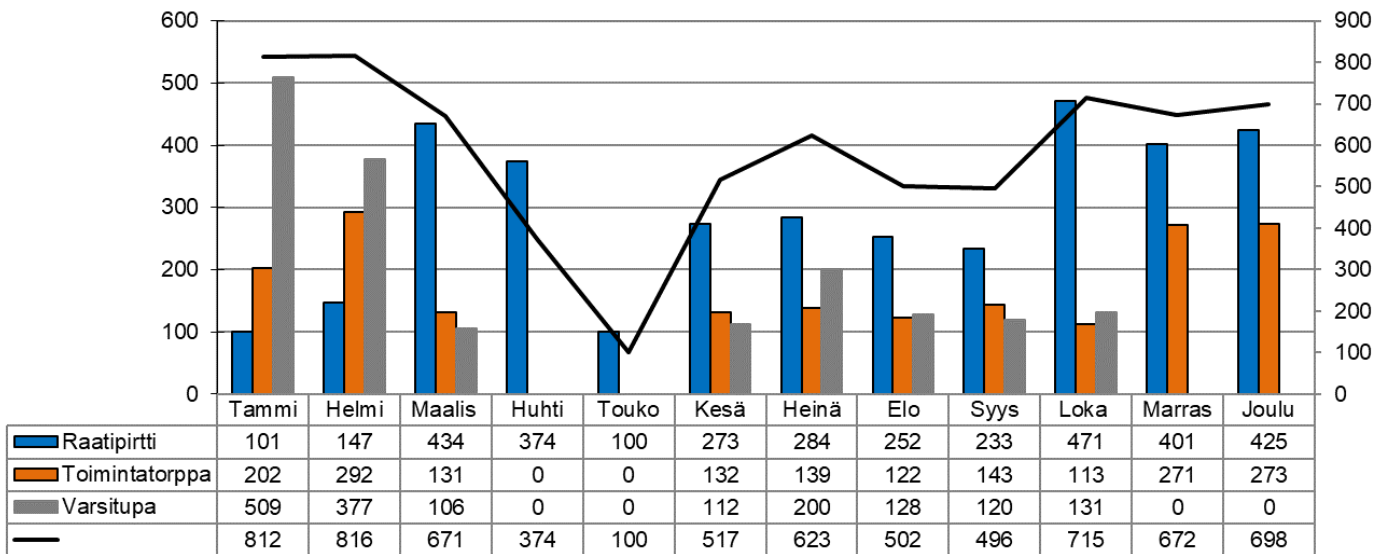
Päihdehuollon avohoidon käynnit

Psykiatrian hoitopäivät ja avohoitoikännit + ostopalvelut

Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien käyntimäärät vuonna 2020

Työllisyyden hoito

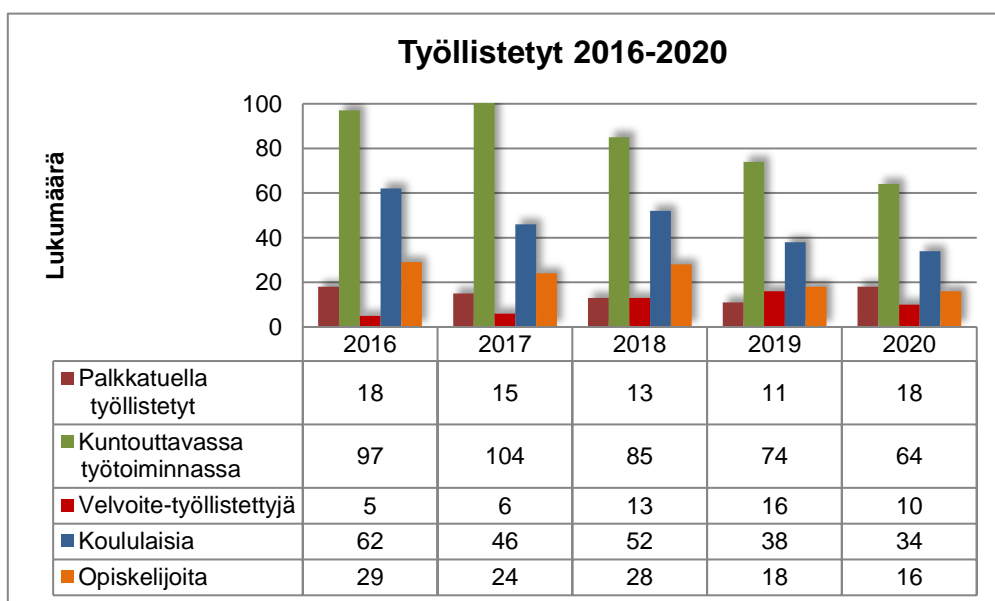
Työllisyydenhoidon palvelut sisältävät

- työttömien lakisääteisen terveystarkastuksen, johon kuuluvaa työ- ja toimintakykyarviota voidaan tarvittaessa täydentää työkokeilulla ja/tai eläkeselvittelyllä.
- sosiaalipalveluna järjestettävää kuntouttavaa työtoimintaa, jota ostetaan pääasiassa Saura-säätiöltä sekä tuotetaan kaupungin omana toimintana
- palkkatuettua työtä, koululaisille ja opiskelijoille kesätöitä, ja yrityksille työllistämistukea
- tuen työllistymiseen avoimille työmarkkinoille

Palveluprosessin alussa asiakas tulee läheteellä lakisääteiseen työttömien terveystarkastukseen. Asiakkaalle laaditaan TE- toimen ja kaupungin vastuulla oleva aktivointi- tai työllistymissuunnitelma. Tarkempaa selvittelyä tai erityistä tukea tarvitseva asiakas ohjataan moniammatilliseen työ- ja toimintakyvyn kartoitukseen. Kartoitukseen osallistuu asiakkaan tarpeen mukaan kuntoutuslääkäri, sairaanhoitaja ja muita ammattihenkilöitä. Kartoituksen koordinoinnista vastaa työllisyydenhoidon yksikkö, ja kunkin yksittäisen asiakkaan prosessista vastuuhenkilö, jona voi toimia yksilövalmentaja. Asiakkaalle laaditaan verkostoyhteistyönä työhön, koulutukseen, kuntoutumiseen tai eläkeselvittelyihin tähtäävä jatkopolku.

Palkkatukityöllistettyjä kaupungin eri osastoilla työskenteli vuoden aikana 28 henkilöä. Palkkatukityöllistettävistä velvoitetyöllistettäviä oli 10. Velvoitetyöllistettävien määrä vähentyi loppuvuodesta Covid-19- epidemia määräysten vuoksi ja heidän aloituksensa siirtyi v. 2021 alkupuolelle. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistui vuoden aikana 64 asiakasta. Kuntouttava työtoiminta keskeytettiin kokonaan huhtikuun ajaksi koronarajoitusten mukaisesti. Sosiaalisessa kuntoutuksessa oli 3 henkilöä. Kesällä 2020 koululaisia oli 34 kahden viikon mittaisessa palvelusuhteessa ja opiskelijoita 16 neljän viikon mittaisessa palvelusuhteessa. Ilman kesätyöpaikkaa jäi 10 koululaista ja 1 opiskelija. Opiskelijatyöllistämistukea (500 €) vähintään kuukauden työllistämisestä myönnettiin kolmelle yritykselle tai yhteisölle.

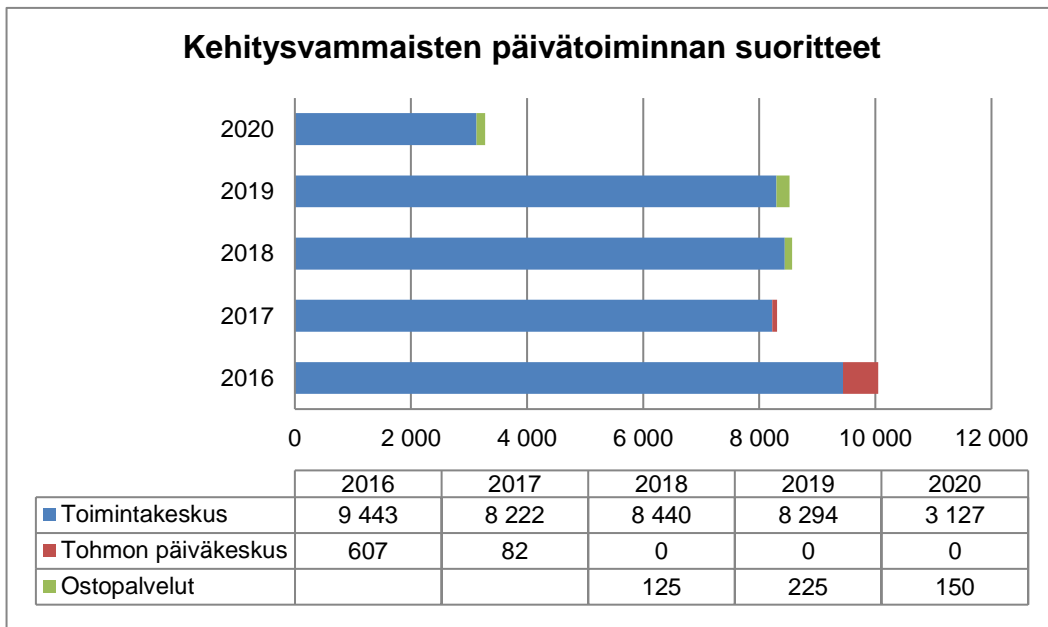
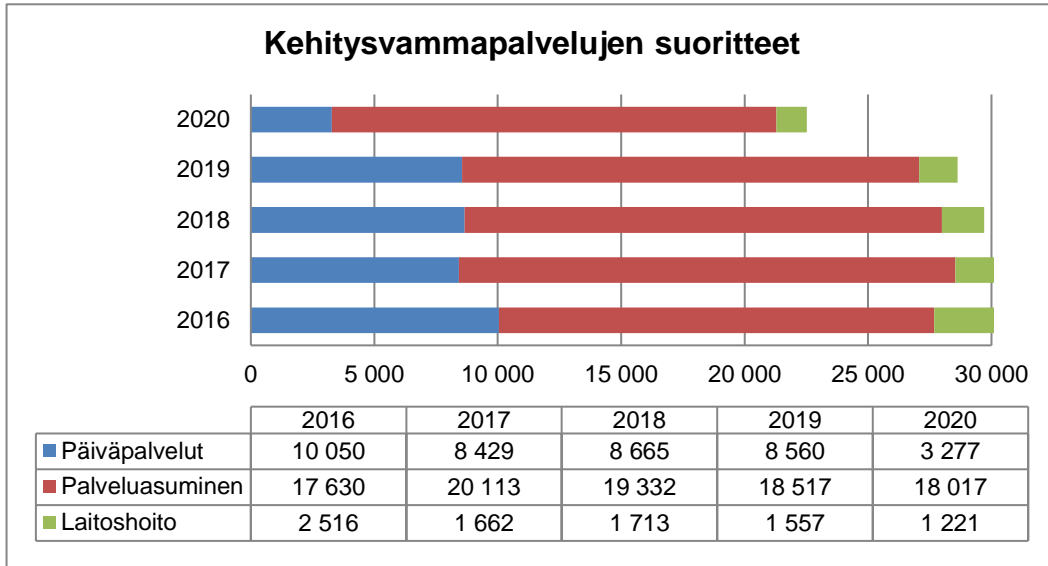
Kunnan osarahoittamat työmarkkinatukimaksut nousivat vuoden takaisesta 30 654 €. Osaksi syynä tähän oli Covid-19-epidemia, jonka vuoksi työttömyysturvaan tehtiin vuodelle 2020 määräaikaisia muutoksia mm. yrittäjien osalta.

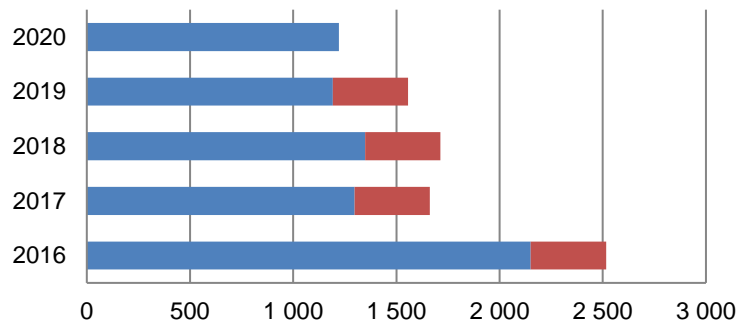
VAMMAISTEN PALVELUT

Sosiaali- ja terveyslautakunta on hyväksynyt elokuussa 2014 Kehitysvammahuollon ohjelman vuosille 2015 -2020.

Kemijärvellä on 114 kehitysvammaista henkilöä. Kehitysvammaisten määrä väestöstä on 1,5 %. Kehitysvammaisten määrä on 2,1-kertainen valtakunnan keskiarvoon nähden.

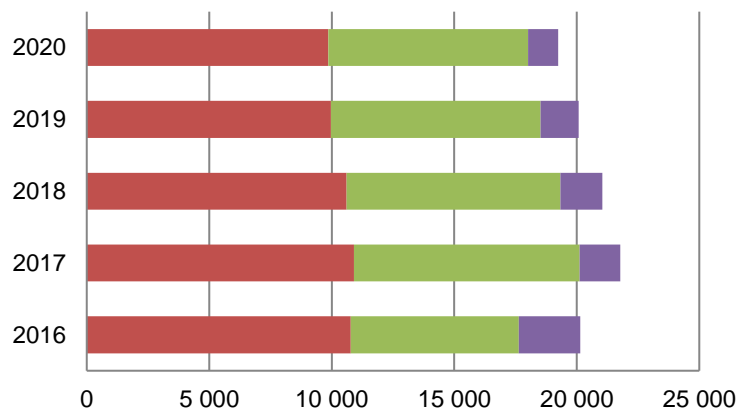

Kehitysvammaisten laitoshoidon päivät

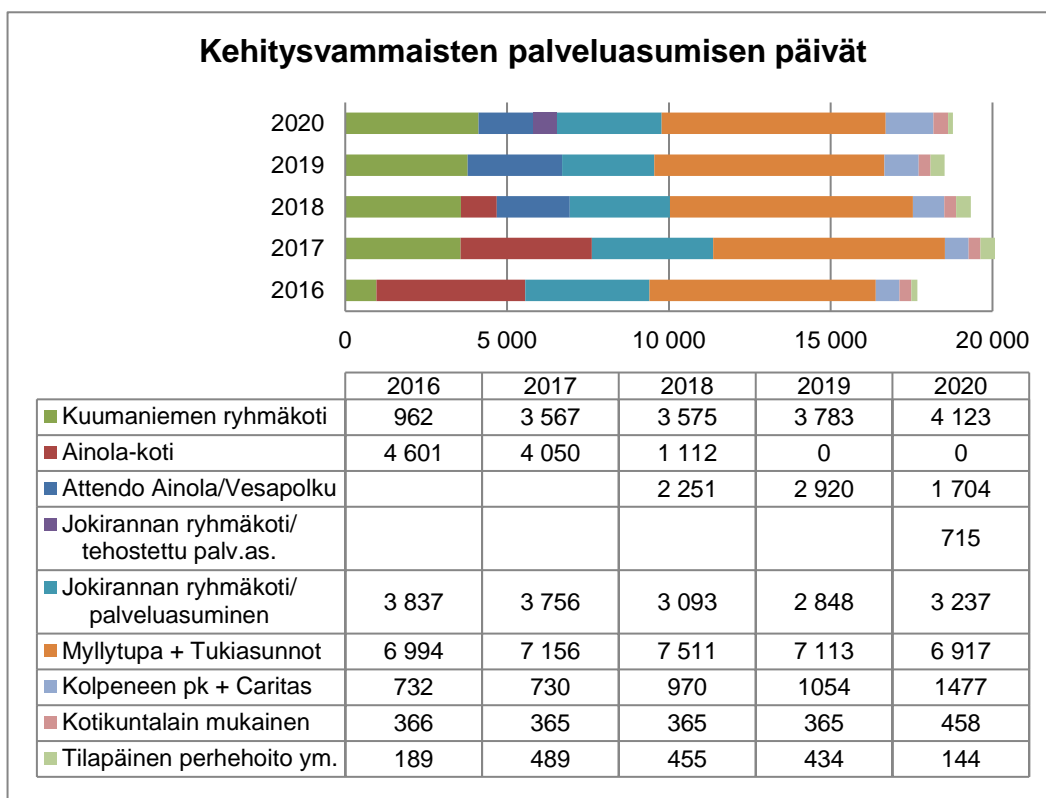

	2016	2017	2018	2019	2020
■ Kolpeneen palvelusekseen ky	2 150	1 297	1 348	1 192	1 221
■ Varsinais-Suomen ehp ky	366	365	365	365	0

Kehitysvammaisten asuminen yövalvonnan mukaan

	2016	2017	2018	2019	2020
■ Palveluasuminen, ei yövalvontaa	10 780	10 912	10 604	9 961	9 857
■ Palveluasuminen, yövalvonta	6 850	9 201	8 728	8 556	8 160
■ Laitushoito, yövalvonta	2 516	1 662	1 713	1 557	1 221

Vammaispalvelulain mukaiset palvelut

Vammaispalvelut tarjoavat vammaisille ja pitkäaikaisesti sairaille henkilöille heidän tarvitsemansa erityispalvelut silloin kun tarpeita vastaavia palveluja ei löydy kunnan peruspalveluista. Vammaispalvelujen tarkoituksena on poistaa sairauden tai vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä ja edistää vammaisen tai sairaan edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä.

Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen saajien määrä vaihtelee vuosittain. Väestön ikääntymisestä ja sairastavuudesta johtuen palvelujen tarve on kasvanut.

Palvelu	2016	2017	2018	2019	2020
Asunnon muutos- ja korjaustyöavustus	12	12	18	13	14
Henkilökohtaisen avustajan kustannukset	28	41	44	47	47
Korvaus laitteista ja apuvälineistä	8	8	6	6	13
Kuljetuspalvelu	90	87	90	90	77
Palveluasuminen	12	12	12	12	10
Muut palvelut (kunt.ohjaus, tulkkipalvelu, päiväpalvelu)	19	21	19	10	5

IKÄIHMISTENPALVELUT

Ikäihmisten palvelut sisältävät kuntouttavat ja kotiin tarjottavat palvelut, palveluasumisen, laitoshoidon, omaishoidon, veteraanikuntoutuksen sekä kaikki ikäihmisten hoidonporrastuksen mukaiset palvelut.

Ikäihmisten palveluiden painopisteenä on terveyttä ja hyvinvointia edistävä sekä kuntoutumista tukeva työ. Tavoitteena on, että kaikki ikäihmisten parissa toimivat tiedostavat ja toteuttavat ennaltaehkäisevää toimintaa. Myös ikäihmisten itsensä kuuleminen ja osallisuuden mahdollistaminen on tärkeää palvelujen kehittämisessä koko kunnan terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Koronavirus Covid-19:ään varautuminen on vaikuttanut ikäihmisten palveluiden kehittämistyöhön hidastaen sitä. Ikäihmisten päivätoiminta oli tauolla maaliskuun alusta lokakuun puoleen väliin saakka. Ennaltaehkäisevää kuntouttavaa palvelua ei ole voitu toteuttaa siinä määrin, kun tavoitteena on ollut, johtuen koronatilanteesta, joka on rajoittanut esim. lähikontakteja riskiryhmään kuuluvien kanssa.

Yhteydenotot ikäihmisten palveluohjaukseen kasvoivat vuoden 2020 aikana 41 % edellisestä vuodesta.

Päivätoiminnan piirissä oli vuonna 2020 49 asiakasta ja käyntejä oli 602, kun tavanomaisesti käyntejä on ollut vuosittain reilut 2 000 käyntiä. Myös intervallijaksohoito ja kuntoutustoiminta oli keskeytyneenä kevään ajan.

Kotihoidossa toteutettiin suunnitellusti toimenpiteitä, joiden avulla turvataan entistä huonokuntoisempien asiakkaiden hoito kotiin. Kotihoidon asiakkaiden määrä oli 467 vuonna 2020. Asiakkaiden määrä kasvoi 6,6 % ja kotipalvelun käyntien määrä kasvoi 10,1 % edelliseen vuoteen verrattuna. Osittain kasvu johtui siitä, ettei ikäihmisten päivätoimintaa voitu koronan vuoksi pitää auki kuin osittain vuoden aikana ja kyseisten asiakkaiden palvelutarve toteutettiin tällöin kotihoidon toimesta. Suurin syy kasvulle on kuitenkin se, että kotihoidossa hoidetaan huonokuntoisempia vanhuksia entistä pidempään.

Loppuvuodesta aloitettiin uudelleen jo aiemmin käynnistetty kotihoidon asiakkaiden toimintakyvyn kartoittaminen ja kuntouttamissuunnitelmien laatiminen. Kotihoidon palvelusetelin laajentaminen ei ole toteutunut, koska sellaisia palveluntuottajia ei ole paikkakunnalla, jotka voisivat tarjota palveluja myös iltaisin ja viikonloppuisin. Kotihoidon asiakkuudet tarkistettiin alkuvuodesta ja 24 asiakasta, joiden kotihoidon kriteerit eivät täyty ohjattiin yksityiselle palveluntuottajalle. Kotihoidossa otettiin käyttöön etäkotihoidon käynnit videopuhelujen muodossa kesäkuun alussa ja kokemukset ovat olleet myönteisiä. Videopuhelukäyntejä toteutettiin 13 asiakkaalle, yht. 1609 käyntiä.

Omaishoidettavien määrä pysynyt samalla tasolla, mutta koronan vuoksi omaishoitajien sijaishoitajien käyttö kasvoi keväällä, koska lakisääteisiä vapaita ei voitu toteuttaa päivätoiminnassa eikä intervallijaksohoitona kaikkien osalta. Sijaishoitajien avulla voitiin joissain tapauksissa toteuttaa lakisääteisiä vapaita ja tukea omaishoitajien jaksamista. Omaishoidon kustannukset ylittivät budjetissa suunnitellusta.

Keväällä toteutettiin kotihoidon strateginen optimointi. Optimoinnin mukaan kotihoitoon varattu henkilöstöresurssi on riittävä, mutta yöpartiossa ei riitä töitä kahdelle hoitajalle ja toisaalta viikonlopun aamuihin tarvitaan min. 1/2 hoitajaa. Näin ollen toinen hoitaja vähennettiin yöpartiosta. Sijaisten saaminen vuosilomiin ja muihin poissaoloihin vaikeutui entisestään.

Perhehoitoa on toteutettu perhehoitajien kotikäynteinä, mutta perhekotitoimintaa ei saatu kunnassa käynnistettyä, koska kiinnostunutta yrittäjää ei löytynyt. Vuodeosaston kuormitusta saatiin

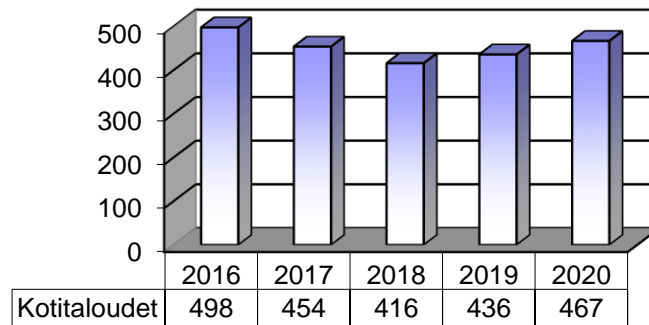
kevään aikana osittain purettua, mutta varsinaista rakennemuutosta ei ole voitu tehdä laitoshoitopotilaiden määrän kasvaessa, kun 3 asiakasta vammaispalveluista siirtyi vuodeosastolle laitoshoidon paikalle Vesapolun toiminnan päättyessä.

Välimuotoista asumista luotiin lisää ottamalla käyttöön palveluasumisen palveluseteli ja muuttamalla tehostetun palveluasumisen paikkoja palveluasumisen paikoiksi. Attendo Vanamossa muutettiin 7 tehostetun palveluasumisen paikkaa palveluasumisen paikoiksi 6.7.2020 alkaen. Lisäksi Esperissä tehostetun palveluasumisen sijasta oli käytössä vuoden aikana 4-5 paikkaa palveluasumisen paikkoina.

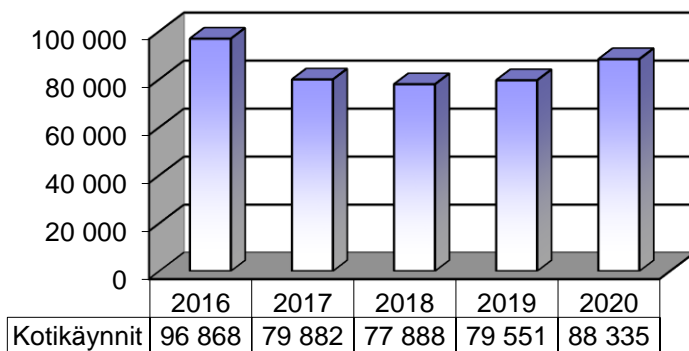
Tehostetussa palveluasumisessa asiakkaita oli vuoden 2020 aikana yhteensä 177 asiakasta. Yli 75-vuotiaiden määrä on valtakunnallisiin suosituksiin nähden korkea, noin 9 %.

Rintamaveteraanien avopalveluihin käytettävää määrärahaa täydennettiin vielä loppuvuodesta hakemalla Valtionkonttorilta lisämäärärahaa, joka yliarvioitiin liian suureksi ja palautettavaa jäi 216 735,45 euroa. Kaikkiaan rintamaveteraanien avopalveluihin käytettiin noin 1,3 miljoonaa euroa vuonna 2020. Veteraaneja oli yhteensä 64.

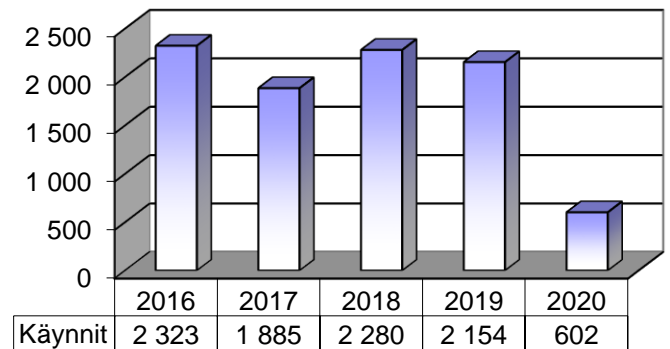
Kotitaloudet kotihoidon ja tukipalveluiden piirissä

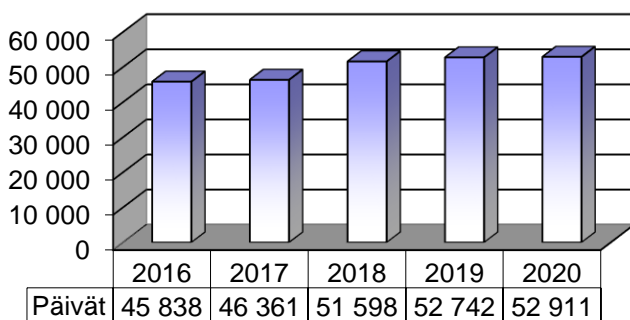
Kotihoidon kotikäynnit

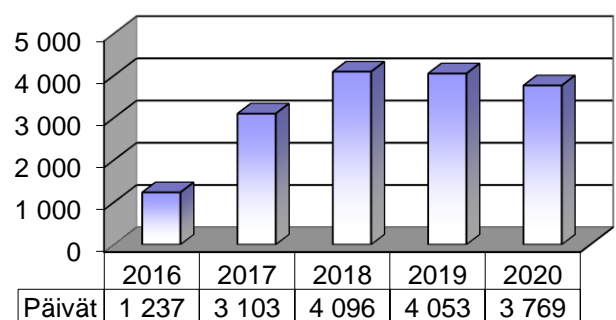
Päivätoiminnan käynnit

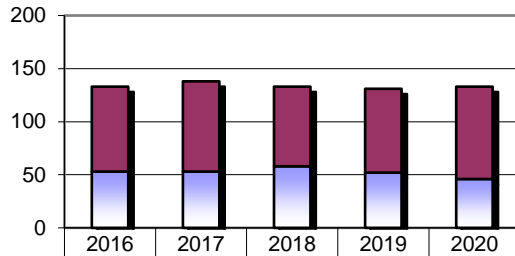

Vanhusten asumispalvelupäivät

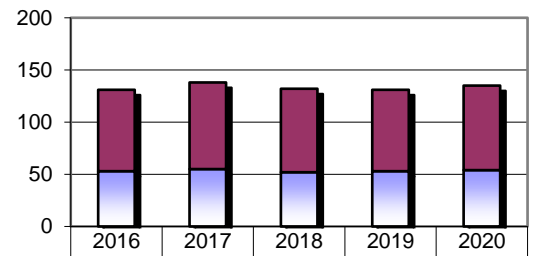

Intervalli- ja kuntoutushoitopäivät

Omaishoidettavien määrä

	2016	2017	2018	2019	2020
■ Omaishoidettavat, 75 vuotta täyttäneet	80	85	75	79	87
□ Omaishoidettavat, alle 75-vuotiaat	53	53	58	52	46

Omaishoitajien määrä

	2016	2017	2018	2019	2020
■ Omaishoitajat, 65 vuotta täyttäneet	78	83	80	78	81
□ Omaishoitajat, alle 65 vuotiaat	53	55	52	53	54

Veteraanikuntoutus

Veteraanikuntoutusta sai yhteensä 61 veteraania (v. 2019 65) henkilöä. Laitoskuntoutuksessa kävi 5 veteraania, avofysioterapiaa sai 43 veteraania, kotikuntoutusta 26 veteraania ja jalkojenhoitoa sai 52 veteraania.

Ympäri vuorokautisessa hoidossa olevat vanhukset

	2016	2017	2018	2019	2020
Vanhusten ryhmäkotipaikat	131	145	128	149	138
Vanhusten laitoshoitopaikat	12	12	13	7	6